

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

ЛІТВИНОВ ОЛЕКСАНДР СЕРГІЙОВИЧ

УДК 005.336.4:005.412

ДИСЕРТАЦІЯ

**УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ
ПІДПРИЄМСТВА**

08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

Подається на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело
_____ / О.С. Літвінов /

Науковий консультант Ковальов Анатолій Іванович, доктор
економічних наук, професор

Одеса – 2019

АНОТАЦІЯ

Літвінов О.С. Управління розвитком інтелектуального капіталу підприємства. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04. – «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». – Одеський національний економічний університет, Одеса, 2019.

Дисертація присвячена вирішенню наукового завдання розроблення теоретичних основ, науково-методологічного забезпечення та практичних рекомендації щодо управління розвитком інтелектуального капіталу підприємства (ІКП). Актуальність дослідження обумовлюється впливом на діяльність підприємств трансформації світової економічної системи по відношенню до якої використовують терміни «інтелектуальна економіка», «економіка знань», «неоекономіка», «industry 4.0» та інші, що зумовило необхідність виокремлення та акцентування уваги на нематеріальних, інтелектуальних ресурсах підприємства, які отримали назву «інтелектуальний капітал підприємства». Актуальною проблемою управління є те, щоб на основі визначення сутності, складових ІКП, розробки інструментарію для його вимірювання та оцінювання впливу на основні результати діяльності, розробити концепцію та інструментарій управління розвитком ІКП.

У першому розділі «Теоретичні основи визначення сутності, видів інтелектуального капіталу та його розвитку» досліджено понятійно-категоріальний апарат вирішення проблеми розвитку ІКП, здійснено класифікацію ІКП за різними ознаками.

У результаті розгляду гносеологічного змісту поняття «інтелектуальний капітал» (ІК) зроблено висновок, що головна суперечність виникає у питаннях взаємозв'язку та взаємозумовленості понять, що характеризують знаннєві ресурси підприємства – «ІК», «НМР», «НМА»,

«інтелектуальна власність». Систематизація наукових підходів дозволила дійти висновків, що до складу НМА входять об'єкти права інтелектуальної власності та інші нематеріальні об'єкти, які характеризуються можливістю їх юридичного захисту та ідентифікації. Категорія НМР вживається з метою характеристики сукупності нематеріальних об'єктів, які не мають матеріально-речової форми та здатні забезпечувати підприємству економічну вигоду, і відрізняється від ІК характером участі у процесі відтворення. На підставі розгляду недоліків існуючих дефініцій ІКП запропоновано розуміти як сукупність економічних відносин між підприємцями, персоналом і суб'єктами зовнішнього середовища щодо формування, споживання та відтворення знань як ресурсу підприємства.

У дисертації сформовано авторську класифікацію ІКП, яка уможлиблює розподіл усіх нематеріальних об'єктів підприємства за окремими ознаками з дотриманням умови неможливості одночасного віднесення об'єкта до кількох видів ІК за однією ознакою. Виділено 12 класифікаційних ознак ІКП, а саме за: функціональним змістом, суб'єктами, походженням, джерелами формування, ступенем контрольованості, сферою прояву, приналежністю, стадією відтворення, динамікою зношування, способом збереження, впливом на створення інтелектуальних продуктів, ступенем ідентифікації. ознакою ІКП з погляду управління його розвитком є розподіл за функціональним змістом. За ключовою ознакою – функціональним змістом – всі елементи ІКП було розподілено на капітал відносин, людський, інтелектуально-технологічний та організаційний капітал.

У дисертації обґрунтовано, що ключовою ознакою розвитку ІКП є процес закономірних змін, у результаті яких виникає якісно новий стан об'єкта. Зазначено, що розвиток може бути спричинений якісними змінами, але протягом еволюційної стадії відбувається накопичення кількісних змін та якісних суперечностей ІКП. За результатами критичного аналізу існуючих визначень запропоновано розуміти розвиток ІКП як незворотні, спрямовані,

закономірні, якісні зміни стану об'єктів ІКП. Рушійною силою змін виступають внутрішні протиріччя ІКП, що полягають у боротьбі протилежних, суперечливих тенденцій зміни його стану. Основними внутрішніми протиріччями ІКП визначено протиріччя між: накопиченням та зношуванням ІК, формуванням ІК підприємства та формуванням індивідуального ІК, суспільним та приватним характером знань, кількісними змінами ІКП та якісними результатами діяльності підприємства, кругообігу ІКП, розвитком окремих складових ІК та загальним розвитком ІКП. З метою діагностики протиріч запропоновано використання аналітичного інструментарію.

У другому розділі «Концептуальні засади управління розвитком інтелектуального капіталу підприємства» розглянуто теоретичний базис та діалектику зношування й відтворення, виробництва й споживання ІКП. Сформовано концепцію управління розвитком ІКП.

Втрату ІКП своїх споживчих властивостей, що відбувається внаслідок появи нових однотипних об'єктів ІКП, які мають більшу корисність для споживачів, запропоновано називати зношуванням ІКП. Наявність та об'єктивність зношування об'єктів ІКП зумовлює необхідність їхнього відтворення, яке запропоновано розуміти як безперервний процес споживання та відновлення споживчих властивостей об'єктів ІКП. Обґрунтовано, що кругообіг ІКП складається з трьох стадій: формування (створення або оновлення), споживання (використання) і ринкової реалізації, та передбачає зміну трьох форм: грошової, продуктивної та товарної. На стадії споживання ІКП відбувається поєднання людського капіталу зі всіма іншими складовими ІКП, що проявляється у створенні нових знань у різних формах. Одна із особливостей ІК полягає у тому, що він є самозростаючою вартістю, яку власник може збільшити безпосередньо у процесі споживання.

У дисертації за результатами критичного аналізу сучасних уявлень щодо сутності управління розвитком ІКП, було запропоновано його авторське визначення як систематичного впливу суб'єктів управління з

метою підтримки планового вектора якісних змін відносин між підприємцями, керівництвом, персоналом та зовнішнім середовищем щодо формування, споживання та відновлення знань у всіх формах як ресурсу підприємства. Розроблено концепцію управління розвитком ІКП, відправною точкою якої є його якісні зміни, можливі лише за умов діагностики і вирішення внутрішніх протиріч ІКП. Ключовим етапом концепції управління є оцінювання рівня розвитку ІКП, яке передбачає здійснення глибинного аналізу стану, зношування, придатності ІКП, аналіз динаміки його вартості та складових відтворення, визначення резервів розвитку ІКП. На основі визначення цілей, бюджету та елементів управління, а також із використанням результатів інформаційно-аналітичного забезпечення здійснюється розробка і відбір управлінських заходів щодо розвитку ІКП.

У третьому розділі «Методологічні підходи до моделювання вартості та відтворення інтелектуального капіталу підприємства» на основі критичного аналізу існуючих засад розроблено методологію та здійснено аналіз вартості та відтворення ІК підприємств машинобудування України.

У результаті аналізу існуючих методологічних підходів до оцінювання ІКП окрему увагу приділено розробці інструментарію оцінювання відтворення ІКП із використанням витратних, ринкових та дохідних моделей. Авторська витратна модель базується на обсязі витрат на відтворення окремих складових ІК із врахуванням особливостей процесів капіталізації, зношування та оновлення ІКП.

Вдосконалена ринкова модель оцінює ІКП як різницю між ринковою й балансовою вартостями підприємства із додавання вартості НМА. Розроблена у дисертації дохідна модель оцінювання вартості ІКП базується на капіталізації наднормованого прибутку. Ключовим елементом авторського підходу до методології аналізу відтворення ІКП є розробка моделі оцінювання самозростання ІКП, що одночасно з інвестиціями у формування ІКП виступає джерелом зростання вартості ІКП, а також моделей оцінювання ефективності та відтворення ІКП.

У четвертому розділі «Інструментарій аналітичного забезпечення управління розвитком інтелектуального капіталу підприємства» змодельовано межу та резерви постіндустріального розвитку, показники стану, руху та ефективності відтворення об'єктів ІКП, вплив ІКП на ринкову капіталізацію та дохідність підприємства.

Обґрунтовано гіпотезу про існування межі постіндустріалізації, окреслено макроекономічні умови розвитку інтелектуального капіталу підприємства за рахунок моделювання межі та резервів постіндустріального розвитку економіки. Визначено склад та порядок розрахунку показників стану, кінематики, динаміки, ефективності та відповідності відтворення окремих складових інтелектуального капіталу підприємства. Обґрунтовано, що процес зношування та відтворення інтелектуального капіталу підприємства необхідно досліджувати за кількома ознаками, а саме: за натуральними одиницями, за вартісними одиницями та за одиницями споживчої вартості, що зумовлює наявність натурального, вартісного та економічного відтворення (або відтворення споживчої вартості). Запропоновано формувати амортизаційну політику підприємства із використанням показника відповідності вартісного відтворення системі відтворення споживчої вартості.

Теоретично обґрунтовано та практично підтверджено доцільність використання інтелектуального капіталу як основного фактора ринкової капіталізації підприємства разом із традиційними чинниками – прибутком і балансовою вартістю. Розроблено та апробовано виробничу функцію, факторами якої є інтелектуальний та матеріальний капітал, що дозволило розрахувати обсяг середньої і граничної віддачі, еластичності, додаткової потреби та граничної норми заміщення ресурсів підприємства.

У п'ятому розділі «Методологічне забезпечення управління розвитком інтелектуального капіталу підприємства» здійснено оцінювання рівня та резервів розвитку ІКП, сформовано структурно-логічну модель досягнення цілей управління розвитком ІКП.

Розроблено та практично апробовано методологічні засади оцінювання рівня та резервів вертикального, горизонтального й інтегрального розвитку інтелектуального капіталу підприємства. Оцінювання рівня та резервів розвитку здійснено відповідно до розробленої процедури, яка об'єднує результати: вертикального, горизонтального й інтегрального аналізів; класичного, модифікованого та об'єднаного алгоритмів таксономічного аналізу; оцінювання рівня розвитку окремих складових та ІКП загалом. Показниками-індикаторами рівня розвитку обрано ті, що: характеризують окремі складові ІКП, є відносними, не потребують експертних оцінок, можуть бути розраховані із використанням відкритих даних, не мають апріорної тісної кореляції між собою.

Запропоновано та апробовано структурно-логічну модель досягнення цільових установок управління розвитком інтелектуального капіталу підприємства. З метою методичного забезпечення процесів розробки та відбору оптимальних управлінських заходів щодо підвищення рівня розвитку інтелектуального капіталу підприємства розроблено процедуру, яка спрямована на формування оптимального набору з допустимої множини заходів та базується: на результатах комплексного аналізу вертикальних і горизонтальних рівнів й резервів розвитку, на показниках відтворення ІКП, на економічній ефективності заходів за кожною зі складових ІКП. З метою досягнення збалансованості розвитку використано принцип Еджворта-Парето та враховано фінансові обмеження й цілі управління розвитком ІКП.

Ключові слова: розвиток, управління розвитком, інтелектуальний капітал, протиріччя розвитку, зношування, відтворення, кругообіг, ефективність відтворення, оцінювання вартості інтелектуального капіталу.

ABSTRACT

Litvinov O. S. Management of the intellectual capital of the enterprise development. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

The thesis for the degree of doctor of economic science, specialty 08.00.04 – “Economics and management of enterprises (according to the types of economic activities)”. – Odesa National Economic University, Odesa, 2019.

The dissertation is devoted to solving a scientific problem of developing theoretical foundations, scientific and methodological support and practical management of the development of the intellectual capital of the enterprise (ICE) recommendations. The relevance of the study is stipulated by the impact of transformation of the world economic system on the activity of enterprises. In relation to the transformation of the world economic system are used the following terms: “intellectual economy”, “economy of knowledge”, “neo-economy”, “industry 4.0” and other, which necessitated highlighting and focusing on intangible, intellectual resources of the enterprise, named “intellectual capital of the enterprise”. The actual problem with management is to develop a concept and instrumentality for managing the development of ICE based on the definition of the entity, ICE components, development of instrumentality for measuring it and assessing the impact on the main output of the activity.

In the first chapter “Theoretical bases of definition of essence, types of intellectual capital and its development” was investigated the categorical apparatus for solving the problem of development of ICE, the classification of ICE on different grounds was carried out.

As a result of consideration of epistemological content of the concept of "intellectual capital" (IC), was concluded that the main contradiction arises in matters of interconnection and the interconnectedness of concepts that characterize the knowledge resources of the enterprise – “IC”, “NMR”, “NMA”, "intellectual property". Systematization of scientific approaches made it possible to conclude that The NMA includes intellectual property rights and other intangible objects, that are characterized by the possibility of their legal protection and identification. The ICE category is used to characterize a set of intangible objects, which have no material form and capable of providing the enterprise with economic benefits, and is different from the IC nature of participation in the reproduction process. Based

on the shortcomings of the existing definitions it is proposed understood ICE as a set of economic relations between entrepreneurs, personnel and subjects of the external environment of the formation, consumption and reproduction of knowledge as an enterprise resource.

The author's classification of ICE is formed in the dissertation, which allows the distribution of all material objects of the enterprise on individual grounds with subject to the condition of the inability to simultaneously assign the object to several types of IC on one basis. 12 ICE classification features were identified, namely by: functional content, subjects, origin, sources of formation, the degree of controllability, the sphere of display, affiliation, stage of reproduction, wear dynamics, storage method, influence on the creation of intelligent products, degree of identification. In terms of managing its development a sign of ICE its development is the distribution of functional content. By a key feature, which is functional content, all elements of the ICE were distributed into capital of relations, human, intellectual and technological and organizational capital.

In the dissertation it is substantiated that a key feature of the development of ICE is the process of regular changes, resulting in a brand new state of the object. It is noted that development can be caused by qualitative changes, but during the evolutionary stage quantitative changes and the qualitative contradictions of the ICP are accumulating. According to the results of critical analysis of existing definitions it is suggested to understand the development of ICE as irreversible, directed, natural, qualitative changes in the status of the objects of the ICE. The driving force behind change is the internal contradictions of the ICE, which are to counter the opposite, contradictory tendencies of changing its condition. The main internal contradictions of the ICE are the contradictions between: accumulation and wear of IC, the formation of IC of the enterprise and the formation of an individual IC, the public and private nature of knowledge, quantitative changes in ICE and qualitative results of the enterprise, ICE cycle, development of individual components of IC and the overall development of the ICE. In order to diagnose contradictions it is suggested to use analytical tools.

In the second section chapter “Conceptual principles of management of development of intellectual capital of the enterprise” theoretical basis and the dialectics of wear and reproduction, production and consumption of ICE is considered. The concept of management of development of ICE is formed.

Capital loss of its consumer properties is proposed to be called ICE wear, due to the emergence of new same-type ICE objects, which are of greater benefit to consumers. The presence and objectivity of wear of the objects of ICE necessitates its reproduction, which is suggested to be understood as a continuous process of consumption and restoration of consumer properties of ICE objects. It is justified, that the cycle of ICE consists of three stages: forming (creating or updating), consumption (usage) and market realization, and involves changing three forms: monetary, productive and commodity. At the stage of consumption of ICE there is a combination of human capital with all the other components of the ICE, which is manifested in the creation of new knowledge in various forms. One of the features of IC is that it is a rising value, which the owner can increase directly during the consumption process.

In the dissertation according to the results of critical analysis of contemporary ideas about the essence of managing the development of ICE the author suggested its definition as a systematic influence of the management entities to support the planned vector of qualitative changes in relations between entrepreneurs, management, personnel and the external molding environment, knowledge consumption and restoration in all forms as an enterprise resource. The concept of ICE development management has been developed, the starting point of which is its qualitative changes, which are only possible under diagnostic and resolving internal contradictions of the ICE conditions. A key step in the management concept is assessment of the level of development of ICE, which involves deep state, wear and suitability analysis of ICE, analysis of the dynamics of its value and components of reproduction, determination of reserves of ICE development. Based on goal, budget and controls determination as well as using

the results of the information and analytical support the development and selection of management measures for the growth and progress of ICE is carried out.

In the third chapter “Methodological approaches to cost modeling and enterprise intellectual capital reproduction” based on a critical analysis of existing principles a methodology was developed and the cost and reproduction of IC of machine-building enterprises of Ukraine analysis was carried out.

As a result of the analysis of existing methodological approaches to the evaluation of ICE particular attention has been paid to the development of ICE reproduction assessment instrumentality using cost, market, and revenue models. The author's spending model is based on cost of reproduction of individual components of IC taking into account the peculiarities of the processes of capitalization, deterioration and updating of ICE.

An improved market model estimates ICE as the difference between the market value and the book value of the enterprise with the added value of the NMA. The profitable model of estimating the cost of ICE, which is developed in the dissertation, is based on capitalization of excess profits. A key element of the author's approach to the methodology for analyzing ICE reproduction is the development of a model for self-assessment of ICE, that at the same time as investing in the formation of ICE is a source of increasing cost of ICE, as well as models for evaluating the performance and reproduction of ICE.

In the fourth section «The instrumentality for analytical support for development management of intellectual capital of the enterprise» the boundary and reserves of post-industrial development, indicators of the status, movement and efficiency of reproduction of the objects of the ICE, the impact of ICE on the market capitalization and profitability of the enterprise are modeled.

The hypothesis about the existence of a postindustrialisation boundary is substantiated, macroeconomic conditions of development of intellectual capital of the enterprise are outlined by modeling the boundary and reserves of post-industrial economic development. The composition and order of calculation of indicators of a condition, kinematics, dynamics, efficiency and correspondence of

reproduction of individual components of the intellectual capital of the enterprise are determined. It is justified that the process of deterioration and reproduction of the intellectual capital of the enterprise needs to be investigated on several grounds, namely: by natural units, by cost units and by unit of consumer value, which causes natural, cost and economic reproduction (or reproduction of consumer value). It is proposed to formulate the depreciation policy of the enterprise using the indicator of compliance of the cost reproduction.

It is theoretically substantiated and practically validated the expediency of using intellectual capital as a major factor in the market capitalization of the enterprise along with traditional factors – profit and book value. It was developed a production function, factors of which are intellectual and material capital. This allowed to calculate the average and marginal return the elasticity, the additional need and the marginal rate of substitution of enterprise resources.

In the fifth chapter «Methodological maintenance of management of development of intellectual capital of the enterprise» the assessment of the level and reserves of development of ICE is held, the structural-logical model of goals achievement of development management of ICE is formed.

Methodological estimation principles of level and reserves of vertical, horizontal and integrated development of intellectual capital of the enterprise have been developed and practically tested. The assessment of the level and reserves of development is carried out according to the developed procedure, which combines results of: vertical, horizontal and integral analyzes; classic, modified and combined taxonomic analysis algorithms; assessment of the level of development of individual components and ICE in general. Indicators of the level of development are those that: characterize the individual components of ICE, are relative, do not require expert evaluation, can be calculated using open data, have no a priori close correlation with each other.

It is proposed and tested a structural-logical model of ICE development management targets achievement. In order to provide methodological support for development process and a process of selection of optimal management measures

to increase the level of development of intellectual capital of the enterprise it was developed a procedure which is aimed at forming the optimal allowable set of measures and is based on: indicators of reproduction of ICE, on the cost-effectiveness of measures for each of the components of ICE. In order to achieve a balanced development Edgeworth-Pareto principle was used and the financial constraints and goals of managing ICE development is taken into account.

Key words: development, development management, intellectual capital, the contradictions of development, wear, reproduction, cycle, reproduction efficiency, valuation of intellectual capital.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

1. Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації

1.1. Монографії

1. Літвінов О. С. *Фактори енергоємності продукції промислового підприємства*: монографія. Одеса : Автограф, 2006. 242 с. (15,3 д. а.)

2. Літвінов О. С., Радулов Д. Д. Вплив органів державної влади на діяльність промислових підприємств як один із зовнішніх факторів їх конкурентоспроможності. *Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення* : монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2013. С. 250-269. (1,24 д. а.). *Особистий внесок здобувача: визначено зовнішні фактори впливу на розвиток підприємства* (0,24 д. а.)

3. Літвінов О. С., Анохіна К. О. Управління нематеріальними активами як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення* : монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2013.

С. 290-313. (1,24 д. а.). *Особистий внесок здобувача: визначено засади управління нематеріальностями на підприємстві* (0,62 д. а.)

4. Літвінов О. С., Сукач О. О. Ефективність витрат на оплату праці як фактор конкурентоспроможності підприємства. *Конкурентоспроможність підприємства : оцінка рівня та напрями підвищення* : монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2013. С. 459-470. (0,67 д. а.). *Особистий внесок здобувача: обґрунтовано вплив частки змінних витрат на оплату праці на обсяг людського капіталу та ефективність діяльності підприємства* (0,1 д. а.)

5. Літвінов О. С., Сукач О. О. Аналіз взаємозв'язку структури витрат на оплату праці та ефективності праці на підприємствах кабельної промисловості. *Трансформаційні процеси економічної системи в умовах сучасних викликів* : монографія / За заг. ред. В. І. Гринчуцького. Тернопіль : Крок, 2014. С. 456-466. (0,68 д. а.). *Особистий внесок здобувача: обґрунтовано вплив персоналу підприємства на обсяг результатів і капіталу підприємства* (0,1 д. а.)

6. Litvinov O. S., Litvinova V. O. The correlation between speed of the reproduction and damping system. *Information aspects of socio-economic systems development: series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts Katowice School of Technology* : Monograph. / Ed. by Ostenda A., Nestorenko T. Wyzsza Szkola Techniczna, Katowice, Poland, 2016. P. 374-382. (0,47 д. а.). *Особистий внесок здобувача: обґрунтовано вплив особливостей зношування й відтворення на характеристики системи амортизації* (0,24 д. а.)

7. Літвінов О. С., Капталан С. М. Організаційно-економічні складові механізму управління підприємством в умовах інноваційного розвитку. *Financial-economic and innovative support of entrepreneurship development in the spheres of economy, tourism and hotel-restaurant business* : collective monograph / Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. Yatsenko V. M. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2017.

P.318-327. (0,44 д. а.). *Особистий внесок здобувача: визначено організаційні складові управління розвитком підприємства, обґрунтовано вирішальне значення капіталу відносин для формування складових забезпечення управління підприємствами* (0,22 д. а.)

8. Літвінов О. С. Теоретичні проблеми динаміки зносу та відтворення нематеріальних ресурсів підприємства як складової його конкурентоспроможності. *Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств* : монографія / за заг. ред. професора О. Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2017. С. 428-441. (29,88 д. а.) *Особистий внесок здобувача: розроблено методика оцінювання зношування і відтворення складових інтелектуального капіталу підприємства* (0,93 д. а.)

9. Літвінов О. С. Дематериализация экономики мира: существует ли предел постиндустриализации? *Modern Managment : Economy and Administration* : monograph. Opole : The Academy of Managment and Administration in Opole, Publishing House WSZiA, 2018. P. 182-188. (12,4 д. а.) *Особистий внесок здобувача: визначено сутність та змодельовано межу постіндустріалізації як засобу визначення макроекономічних умов розвитку інтелектуального капіталу підприємства* (0,40 д. а.)

10. Літвінов О. С. Оцінка вартості людського, організаційного, інтелектуально-технологічного капіталів та капіталу відносин машинобудівних підприємств України. *Economic and Legal Foundations of the Public Transformations in Conditions of Financial Globalization* : monograph / edited by Yu. Pasichnyk – Yunona Publishing, New York, USA, 2018. P. 244-253. (6,61 д. а.) *Особистий внесок здобувача: полягає у вимірюванні вартості людського, організаційного, інтелектуально-технологічного капіталів та капіталу відносин машинобудівних підприємств України із використанням витратного методу* (0,69 д. а.)

11. Літвінов О. С. *Інтелектуальний капітал підприємства: сутність, оцінка, розвиток* : монографія. Одеса : Астропринт, 2019. 392 с. (20,71 д. а.)

1.2. Статті в наукових фахових виданнях України, більшість з яких включені до міжнародних наукометричних баз даних:

12. Літвінов О. С. Дискусійні питання сутності стимулів в економіці. *Вісник соціально-економічних досліджень* : зб. наук. праць; за ред. М. І. Зверькова (голов. ред.) та ін. Одеса : ОДЕУ. 2009. Вип. 37. С. 101-106. (0,54 д. а.)

13. Літвінов О. С. Фактори економічної безпеки. *Вісник соціально-економічних досліджень* : зб. наук. праць; за ред. М. І. Зверькова (голов. ред.) та ін. Одеса : ОДЕУ. 2013. № 2 (49), Ч. 1. С. 40-47. (0,68 д. а.)

14. Літвінов О. С., Анохіна К. О. Методичні основи оцінки зносу нематеріальних ресурсів. *Торгівля, комерція, підприємництво*. 2014. Вип. 17. С. 127-130. (0,50 д. а.). *Особистий внесок здобувача: розроблено показники вартісного зношування та зношування корисності елементів інтелектуального капіталу підприємства* (0,25 д. а.)

15. Літвінов О. С., Анохіна К. О. Методичні основи відтворення нематеріальних ресурсів. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Науки : економіка, політологія, історія*. 2014. №. 12 (220). С. 88-96 (0,39 д. а.). *Особистий внесок здобувача: обґрунтовано відмінність між вартісним відтворенням та відтворенням споживчої вартості об'єкту* (0,15 д. а.) (*Google Scholar*, «Україніка наукова», «Джерело», Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, *eLIBRARY.ru*)

16. Литвинов А. С. К вопросу определения сущности экономического воспроизводства. *Економіка і організація управління*. 2014. № 3 (19). 4 (20). С. 166-173. (0,85 д. а.)

17. Літвінов О. С. Відтворення нематеріальних ресурсів підприємства: сутність та види. *Економіка та держава*. 2015. №. 3. С. 59-63. (0,65 д. а.)

18. Литвинов А. С. Показатели воспроизводства нематериальных ресурсов предприятия. *Вісник Донецького національного університету. Серія В. Економіка і право*. 2015. Вип. 1. С. 213-218. (0,99 д. а.)

19. Літвінов О. С. Знос та відтворення нематеріальних ресурсів підприємства. *Економіст*. 2015. № 2 (340). С. 51-54. (0,73 д. а.)

20. Літвінов О. С., Малишко В. С. Показники ефективності відтворення нематеріальних ресурсів підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень* : зб. наук. праць; за ред. М. І. Зверькова (голов. ред.) та ін. Одеса : ОНЕУ. 2015. №. 2 (57). С. 144-149. (0,59 д. а.). *Особистий внесок здобувача: розроблено методичне забезпечення оцінювання рівня ефективності відтворення нематеріальностей на підприємстві* (0,30 д. а.) (*Index Copernicus*)

21. Літвінов О. С. Ефективність відтворення нематеріальних ресурсів підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 6 (168). С. 39-46. (0,60 д. а.) (*SciVerse Scopus by Elsevier, Index Copernicus, EBSCOhost, Ulrich's Periodicals Directory, EconLit, Cabell's Directories, ABI/Inform (by ProQuest)*)

22. Litvinov O. S. Stages of intangible assets reproduction. *Економіка розвитку (Economics of Development)*. 2015. № 2 (74). С. 86-92. (1,03 д. а.) (*Ulrichsweb Global Serials Directory, Index Copernicus, DOAJ, BASE, World Cat, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, eLIBRARY.ru, The Asian Education Index*)

23. Літвінов О. С. Управління закладами охорони здоров'я в умовах конкурентного середовища. *Ефективна економіка*. 2015. № 2. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5418> (дата звернення 07.05.2019). (0,54 д. а.) (*Index Copernicus, Crossref, Open Access, Google Scholar, WorldCat*)

24. Літвінов О. С. Відтворення інтелектуального капіталу підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2016. № 3 (14), Т. 1. С. 45-49. (0,42 д. а.) (*Index Copernicus*)

25. Літвінов О. С. Стадії відтворення гудвіла підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016. Вип. 4 (04). С. 159-162. URL : http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/4_2016/33.pdf (дата звернення 07.05.2019). (0,40 д. а.)

26. Літвінов О. С., Капталан С. М. Визначення сутності та складових організаційно-економічного механізму управління підприємством в умовах інноваційного розвитку. *Управління розвитком*. 2016. № 3 (185). С. 59-65. (0,81 д. а.). *Особистий внесок здобувача: розглянуто зовнішні, макроекономічні складові впливу на економічні інтереси підприємства* (0,20 д. а.)

27. Літвінов О. С., Капталан С. М. Складові організаційно-економічного механізму управління підприємством. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2017. № 3 (18), Т. 1. С. 41-45. (0,49 д. а.). *Особистий внесок здобувача: запропоновано до внутрішніх елементів впливу на економічні інтереси підприємства віднести складові капіталу, зокрема інтелектуального* (0,24 д. а.) (*Index Copernicus*)

28. Літвінов О. С. Визначення факторів конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я в умовах інноваційного розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Науки : економіка, політологія, історія*. 2017. № 4 (246). С. 58-69. (0,57 д. а.) (*Google Scholar, Польська наукова бібліографія, Social Science Open Access Repository*)

29. Літвінов О. С., Капталан С. М. Сутність та види механізмів в економіці. *Східна Європа : економіка, бізнес та управління*. 2017. Вип. 6 (11). С. 142-145. URL : http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/11_2017/30.pdf (дата звернення 07.05.2019). (0,38 д. а.)

Особистий внесок здобувача: розглянуто теоретичні аспекти управління та його економічних механізмів (0,19 д. а.)

30. Літвінов О. С. Межа постіндустріалізації економіки. *Науковий журнал «Бізнес-інформ»*. 2018. № 3 (482). С. 15-20. (0,73 д. а.) (*Ulrichsweb Global Serials Directory, Index Copernicus, DOAJ, CiteFactor, Scientific Indexing Services, Advanced Science Index, Open Academic Journals Index, GetInfo, BASE, InfoBase Index, OpenAIRE, World Cat, SUNCAT Union Catalogue, COPAC Union Catalogue, Open Access Library, J-Gate, Google Scholar, Research Bible*)

31. Літвінов О. С. Теоретичні засади відтворення інтелектуального капіталу підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць; за ред. М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. Одеса : ОНЕУ, 2018. № 3 (67). С. 91-103. (1,31 д. а.) (Index Copernicus, RePEC, Ulrich`s Periodicals Directory, ERIH PLUS)*

32. Літвінов О. С. Управління інтелектуальним капіталом підприємством, як засіб підвищення конкурентоспроможності. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2018. Вип. 6 (76). С. 81-85. (0,71 д. а.) (*Index Copernicus*)

33. Літвінов О. С., Ніколаєва А. В. Аналіз факторів капіталізації підприємства. *Збірник наукових праць Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. Економіка та підприємництво*. 2018. № 41. С. 80-90. (0,54 д. а.). *Особистий внесок здобувача: обґрунтовано використання інтелектуального капіталу в якості фактору капіталізації підприємства, розроблено детерміновану мультиплікативну факторну модель ринкової капіталізації (0,27 д. а.)*

34. Літвінов О. С. Концептуальні підходи до визначення сутності інтелектуального капіталу. *Підприємництво і торгівля : збірник наукових праць*. Львів : Видавництво ЛТЕУ, 2018. Вип. 23. С. 98-103. (0,67 д. а.) (*Index Copernicus, Ulrich`s Periodicals Directory, Google Scholar*)

35. Літвінов О. С. Визначення сутності інтелектуального капіталу. *Modern Economics*. 2018. № 11. С. 98-104. URL : <https://modecon.mnau.edu.ua/determination-of-the-essence-of-intellectual-capital/> (дата звернення 07.05.2019). (0,92 д. а.) (*DOAJ, Crossref, CiteFactor, JIFactor, JOURNAL FACTOR, DRJI, Scientific Indexing Services, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Google Scholar, Research Bible*)

36. Літвінов О. С., Малишко В. С. Оцінка вартості інтелектуального капіталу промислових підприємств України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2018. № 5, Т.2 (262). С. 109-115. (0,76 д. а.). *Особистий внесок здобувача: апробовано авторські моделі з метою оцінювання вартості інтелектуального капіталу групи промислових підприємств України* (0,38 д. а.) (*Index Copernicus, Google Scholar*)

37. Літвінов О. С., Ковальов А. І. Інтелектуальний капітал як фактор виробничої функції підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 24, Ч. 2. С. 58-63. (0,80 д. а.). *Особистий внесок здобувача: обґрунтовано та змодельовано вплив інтелектуального капіталу на дохідність діяльності підприємства* (0,40 д. а.) (*Index Copernicus*)

38. Літвінов О. С., Ковальов А. І. Вимірювання рівня розвитку інтелектуального капіталу промислових підприємств України. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія : Економічні науки*. 2019. № 1 (131). С. 82-97. (1,36 д. а.). *Особистий внесок здобувача: розроблено методологічний підхід до вимірювання рівня розвитку інтелектуального капіталу підприємств* (0,68 д. а.) (*Library of Congress Catalog, International DOI Foundation, Crossref, Index Copernicus, Advanced Science Index, Open Academic Journals Index, InfoBase Index, World Cat, Ulrich's Periodicals Directory, Google Scholar, Національна бібліотека*

України імені В. І. Вернадського, EBSCOhost, Research Bible, PBN, JIFactor, ISI, UIF)

1.3 Статті в інших виданнях:

39. Літвінов О. С. Витратна модель оцінки вартості інтелектуального капіталу підприємства. *Актуальные научные исследования в современном мире*. 2018. Вип. 9 (41), Ч. 1. С. 138-145. (0,49 д. а.) (*Index Copernicus, Google Scholar, Бібліометрика української науки*)

40. Літвінов О. С. Оцінка інтелектуального капіталу підприємства. *Evropský časopis ekonomiky a managementu*. 2018. Vol. 4, Issue 5. S. 64–74. (0,86 д. а.) (*Index Copernicus*)

2. Опубліковані праці апробаційного характеру

41. Літвінов О. С., Анохіна К. О. Теоретичні проблеми встановлення рівня зносу нематеріальних ресурсів підприємства. *Сучасні економічні системи : стан та перспективи* : тези доп. VI Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф., 14-15 травня 2015 р. Хмельницький: ХКТЕІ, 2015. С. 13. (0,09 д. а.). *Особистий внесок здобувача: запропоновано підхід до визначення рівня зношування вартості та зношування корисності нематеріальностей на підприємстві* (0,05 д. а.)

42. Litvinov O. S. The essence of reproduction stages. *Економіка підприємства : сучасні проблеми теорії та практики* : матеріали четвертої міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 18 вересня 2015 р.). Одеса : Атлант, 2015. С. 328-330. (0,16 д. а.)

43. Літвінов О. С. Ефективність відтворення нематеріальностей. *Економіка підприємства : сучасні проблеми теорії та практики* : матеріали четвертої міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 18 вересня 2015 р.). Одеса : Атлант, 2015. С. 195. (0,08 д. а.)

44. Литвинов А. С. Сущность воспроизводства ресурсов предприятия. *Національне виробництво й економіка в умовах*

реформування : стан і перспективи інноваційного розвитку та міжрегіональної інтеграції : зб. наук. праць міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський. 30 жовтня 2015 р. Тернопіль : Крок, 2015. С. 246-248. (0,22 д. а.)

45. Літвінов О. С. Сутність відтворення нематеріальних ресурсів підприємства. *Сучасна економічна теорія в умовах глобалізаційних викликів* : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 16 грудня 2015 р.) / укл. Підпригора Л. А. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. С. 30-32. (0,14 д. а.)

46. Літвінов О. С. Інтелектуальний капітал, як складова нематеріальних активів підприємства. *Сучасні тенденції розвитку світової економіки* : збірник матеріалів восьмої міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 20 травня 2016 р.). Харків : ХНАДУ, 2016. С.79. (0,14 д. а.)

47. Літвінов О. С. Методичні засади розрахунку швидкості та прискорення процесу економічного відтворення ресурсів. *Економіка підприємства : сучасні проблеми теорії та практики* : матеріали п'ятої міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 15-16 вересня 2016 р.). Одеса : Атлант, 2016. С. 288-290. (0,12 д. а.)

48. Літвінов О. С. Управління відтворенням нематеріальних ресурсів підприємства. *Економіка підприємства: теорія і практика* : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 13 жовтня 2016 р.). Київ : КНЕУ, 2016. С. 140-141. (0,21 д. а.)

49. Літвінов О. С., Анохіна К. О. Проблеми визначення рівня зносу нематеріальних ресурсів підприємства. *International Scientific-Practical Conference Economic Development Strategy in Terms of European Integration* : Матеріали конференції., May, 27, 2016. Вільнюс : Aleksandras Stulginskis University, 2016. С. 115-117. (0,1 д. а.). *Особистий внесок здобувача: розроблено методичний підхід до вимірювання зношування НМР* (0,05 д. а.)

50. Літвінов О. С., Літвінова В. О. Теоретичні питання відтворення гудвілу. *Стратегії сталого розвитку: на шляху до сильнішої громади* : матеріали наук.-практ. конф., м. Северодонецьк, 21 жовтня 2016 р. Северодонецьк : вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля, 2016. С. 56-57. (0,09 д. а.). *Особистий внесок здобувача: запропоновано визначення сутності відтворення гудвілу підприємства* (0,05 д. а.)

51. Літвінов О. С. Визначення сутності зносу нематеріальностей. *Актуальні проблеми економіки та управління в умовах системної кризи* : матеріали всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Львів, 29 листопада 2016 р. Львів : Львівський інститут МАУП, 2016. С. 398-400. (0,09 д. а.)

52. Літвінов О. С., Сукач О. О. Вплив заробітної плати на міжнародний рух робочої сили. *Економіка підприємства : сучасні проблеми теорії та практики* : матеріали шостої міжнар. наук.-практ. конф., 22-23 вересня 2017 р. Одеса : Атлант, 2017. С. 304-305. (0,09 д. а.). *Особистий внесок здобувача: запропоновано оцінювати вплив співвідношення між рівнями оплати праці, як фактору формування інтелектуального капіталу* (0,02 д. а.)

53. Літвінов О. С., Капталан С. М. Сутність організаційно-економічного механізму управління підприємством. *Сучасні тенденції розвитку світової економіки* : зб. матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 26 трав. 2017 р. Харків : ХНАДУ, 2017. Т. II. С. 60-61. (0,12 д. а.). *Особистий внесок здобувача: здійснено аналіз сучасних підходів до визначення механізмів в економіці* (0,04 д. а.)

54. Літвінов О. С., Капталан С. М. Методичні основи оцінки рівня організаційно-економічного забезпечення управління діяльністю підприємства. *Розвиток торгівлі та підприємництва в Україні : тенденції та перспективи* : зб. наукових праць за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 25-26 травня 2017 р.) – Одеса : ОТЕІ КНТЕУ, 2017. С. 73-75. (0,14 д. а.). *Особистий внесок здобувача:*

розглянуто методики оцінювання забезпечення управління підприємством (0,03 д. а.)

55. Літвінов О. С., Капталан С. М. Індикатори рівня організаційно-економічного забезпечення управління зовнішньоекономічною діяльністю агропромислових формувань. *Фінансово-економічні механізми підтримки суб'єктів реального сектора економіки України в умовах дії Угоди про асоціацію з ЄС* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 24 трав. 2017 р.). Львів : НІСД, Алерта, 2017. С. 81-84. (0,20 д. а.). *Особистий внесок здобувача: запропоновано показники-індикатори рівня організаційного забезпечення управління підприємством (0,05 д. а.)*

56. Літвінов О. С., Капталан С. М. Оцінка рівня організаційно-економічного забезпечення управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств олійно-жирової промисловості. *Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення* : матеріали міжнар. наук. Інтернет-конф., Тернопіль, 12 лип. 2017 р. Вип. 21. Тернопіль. 2017. С. 78-80. URL : <http://www.konferenciaonline.org.ua/arhiv-konferenciy/-arhiv-konferenciy12-07-2017> (0,09 д. а.). *Особистий внесок здобувача: розроблено показники організаційного забезпечення управління підприємствами (0,02 д. а.)*

57. Літвінов О. С. Складові інтелектуального капіталу підприємства. *Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики* : Матеріали сьомої міжнар. наук.-практ. конф. (14-15 вересня 2018 р.). Одеса : Атлант, 2018. 248 с. (0,1 д. а.)

58. Літвінов О. С. Історичний розвиток розуміння сутності інтелектуального капіталу. *ADVANCES OF SCIENCE: Proceedings of articles the international scientific conference. Czech Republic, Karlovy Vary. Ukraine, Kyiv, 28 September 2018 / Editors prof. L. N. Katjuhin, I. A. Salov, I. S. Danilova, N. S. Burina. Czech Republic, Karlovy Vary : Skleněný Můstek. Ukraine, Kyiv : MCNIP, 2018. P. 1821-1831. (0,51 д. а.)*

59. Літвінов О. С. Оцінка інтелектуального капіталу підприємства за рівнем наднормованого прибутку. *International Scientific Conference Modern Economic Research : Theory, Methodology, Strategy* : Conference Proceedings, Part I, September 28, 2018. Kielce, Poland: Baltija Publishing. P. 115-117. (0,15 д. а.)

60. Літвінов О. С. Місце R&D в процесі розширеного відтворення інтелектуального капіталу підприємства. *Підприємницька модель економіки та управління розвитком підприємства* : тези I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Житомир, 8-9 листопада 2018 р.). Житомир, 2018. С. 515-518. (0,21 д. а.)

61. Літвінов О. С. Моделювання відтворення інтелектуального капіталу закладів вищої освіти. *Суспільна місія класичного університету в сучасному світі* : тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції приуроченої до 100-річчя ДНУ імені Олеся Гончара, 11-12 жовтня 2018 р. / ред. кол. : М. В. Поляков (голова) та ін. Д. : ДНУ, 2018. С. 241-243. (0,13 д. а.)

62. Літвінов О. С. Структура інтелектуального капіталу підприємства. *Економіка підприємства : теорія і практика* : зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф., 12 жовтня 2018 р. Київ : КНЕУ, 2018. С. 43-46. (0,21 д. а.)

63. Літвінов О. С. Модель відтворення інтелектуального капіталу підприємства. *Конкурентоспроможність національної економіки* : матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції, 4-5 жовтня 2018 р. К., 2018. С. 172-175. (0,21 д. а.)

64. Літвінов О. С. Особливості оцінки інтелектуального капіталу підприємства. *Маркетингові технології в умовах глобалізації економіки України* : тези доп. XIII міжнар. наук.-практ. конф., (Хмельницький-Кам.-Подільський, 29 листоп. – 1 груд. 2018 р.). Хмельницький : ХНУ, 2018. С. 196-198. (0,09 д. а.)

65. Літвінов О. С., Малишко В. С., Літвінова В. О. Розвиток молодіжного підприємництва у вищому закладі освіти. *Сучасні детермінанти розвитку бізнес-процесів в Україні: тези доп. III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., (м. Київ, 11 квітня 2019 р.). Київ : КНУТД, 2019. С. 27-30. (0,14 д. а.). Особистий внесок здобувача: проаналізовано методичне забезпечення розвитку стартапів у вищому закладі освіти (0,05 д. а.)*

ЗМІСТ

ВСТУП	30
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ, ВИДІВ ТА РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ	41
1.1. Гносеологія інтелектуального капіталу	41
1.2. Класифікаційні ознаки та складові інтелектуального капіталу	60
1.3. Теоретичні аспекти розвитку інтелектуального капіталу підприємства	87
Висновки до розділу 1	100
РОЗДІЛ 2. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	104
2.1. Теоретичний базис зношування та відтворення інтелектуального капіталу підприємства	104
2.2. Діалектика виробництва й споживання інтелектуального капіталу підприємства	124
2.3. Формування концепції управління розвитком інтелектуального капіталу підприємства	149
Висновки до розділу 2	166
РОЗДІЛ 3. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО МОДЕЛЮВАННЯ ВАРТОСТІ ТА ВІДТВОРЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	171
3.1. Методологічні основи оцінювання вартості інтелектуального капіталу підприємства	171
3.2. Моделювання вартості та відтворення інтелектуального капіталу підприємства	203
3.3. Ефективність, відтворення та динаміка вартості інтелектуального капіталу підприємств машинобудування України	229
Висновки до розділу 3	253

РОЗДІЛ 4. ІНСТРУМЕНТАРІЙ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	256
4.1. Межа та резерви постіндустріального розвитку економіки, як інструментарій аналізу впливу макросередовища на управління розвитком інтелектуального капіталу підприємства.....	256
4.2. Система показників стану та руху об'єктів інтелектуального капіталу підприємства	283
4.3. Моделювання впливу інтелектуального капіталу на ринкову капіталізацію та дохідність підприємства	306
Висновки до розділу 4	329
РОЗДІЛ 5. МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	332
5.1. Методологія діагностування рівня та резервів розвитку інтелектуального капіталу підприємства.....	332
5.2. Оцінювання рівня та резервів розвитку інтелектуального капіталу підприємств машинобудування України	351
5.3. Структурно-логічна модель досягнення цільових установок управління розвитком інтелектуального капіталу підприємства	370
Висновки до розділу 5	393
ВИСНОВКИ.....	397
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	404
ДОДАТКИ.....	466

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

EBITDA - прибуток до вирахування витрат за відсотками, сплати податків та амортизаційних відрахувань

FASB – Рада зі стандартів фінансового обліку США

IASB – міжнародна Рада зі стандартів фінансового обліку

R&D – дослідження і розвиток

ВВП – валовий внутрішній продукт

ВНП – валовий національний продукт

ДП – державне підприємство

ДР – державна реєстрація

ІК – інтелектуальний капітал

ІКП - інтелектуальний капітал підприємства

КВ – капітал відносин

ЛК – людський капітал

НДДКР – науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи

НДР – науково-дослідна робота

НМА – нематеріальні активи

НМР – нематеріальні ресурси

НТП – науково-технічний прогрес

ОК – організаційний капітал

ПАТ – публічне акціонерне товариство

ПрАТ – приватне акціонерне товариство

ТК – інтелектуально-технологічний капітал

ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю

ВСТУП

Актуальність теми. XXI століття стало ерою трансформації світової економічної системи. На зміну чинній концепції постіндустріального розвитку приходять нова, для визначення якої використовують терміни «інтелектуальна економіка», «економіка знань», «неоекономіка», «industry 4.0» та інші. Кардинальні перетворення економічних відносин, які відбуваються у всіх галузях суспільного розвитку, є причиною дизруптивного впливу на традиційні підходи щодо управління підприємницькою діяльністю. Глобалізація конкурентної боротьби та розвиток засобів комунікації стали причиною всеосяжності цих змін. Системи управління, які базуються на класичних ресурсних складових – основному й оборотному капіталах та праці, уже не дають можливості забезпечувати сталий розвиток підприємств. Перехід до «економіки знань» зумовив необхідність виокремлення та акцентування уваги на нематеріальних, інтелектуальних ресурсах підприємства, які отримали назву «інтелектуальний капітал підприємства» (ІКП). Ті суб'єкти господарювання, які не зможуть перелаштуватися на нову парадигму управління, приречені на втрату своїх конкурентних позицій. Лідерами світової економіки за результатами операційної діяльності та ринковою капіталізацією стали підприємства, діяльність яких базується на розширеному відтворенні складових ІКП.

Знання, навички, мотивація персоналу як складові людського капіталу, бренд, стійкі відносини із споживачами, постачальниками та партнерами як компоненти капіталу відносин, винаходи, технічні інновації та програмні продукти як складові інтелектуально-технологічного капіталу, а також елементи організаційного капіталу разом визначають не тільки поточні результати діяльності, а й майбутнє підприємств, що й зумовлює актуальність проблем управління розвитком ІКП. Кількість нових знань зростає у геометричній прогресії. За один рік людство виробляє такий самий

обсяг інформації, що і за весь попередній період свого існування. З одного боку, знання, які є сутнісним наповненням ІКП, нікуди не зникають, а еволюціонують у нові форми. З іншого боку, зношування ІКП, як результат їх розширеного відтворення, відбувається прискореними темпами і залежить від появи нових, більш корисних об'єктів ІКП, обсягу та результатів науково-дослідних розробок у світі, витрати на які, наприклад у США, становлять третину загальних інвестицій.

У науковій літературі опубліковано значну кількість досліджень, присвячених розгляду сутності, видів та розробці нових парадигм управління нематеріальними складовими діяльності підприємств. Проблеми управління розвитком ІКП розглядали у своїх працях такі вітчизняні та зарубіжні науковці: М. Баллестер, Н. Бонті, Е. Брукінг, М. Гарсія-Айузо, О. Гончаренко, Д. Горовий, О. Грішнова, Т. Гринько, Д. Думей, Л. Едвінсон, М. Зверяков, Р. Зідлер, О. Кендюхов, А. Ковальов, І. Кузнецова, О. Кузьмін, О. Лайко, Б. Лев, Д. Лівнат, Л. Мельник, К. Свейбі, В. Семенова, Н. Сінха, О. Собко, Т. Стюарт, О. Хілуха, А. Чухно, К. Шваб, О. Шкурупій та ін.

Водночас треба відзначити, що завдання менеджменту, окрім визначення сутності, складових ІКП, розробки інструментарію для його вимірювання та оцінювання впливу на основні результати діяльності, полягає у розробленні концепції управління розвитком ІКП. Мало дослідженими на сьогодні залишаються проблеми вивчення такої особливості ІКП, як його здатність до самозростання безпосередньо у процесі споживання, що визначає важливість управління ефективністю відтворення ІКП. Потребує розроблення теоретико-методологічний апарат управління розвитком ІКП, необхідний для здійснення оцінювання рівня та резервів розвитку, а також обґрунтування відбору заходів щодо їх використання. Необхідність розв'язання зазначених проблем зумовила актуальність обраної тематики дисертації, її мету та завдання.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.
Результати дисертації використано при здійсненні науково-дослідних робіт

Одеського національного економічного університету за темами: «Організаційно-економічні умови підвищення ефективності реструктурованих господарських систем» (ДР № 0104U005274), де автором визначено базис дослідження сутності факторів в економіці; «Чинники та шляхи посилення конкурентоздатності і підвищення ефективності роботи підприємств у галузях народного господарства України» (ДР № 0107U011413), у межах якої розглянуто сутність та методи вимірювання економічної ефективності діяльності підприємства; «Теоретико-методичні та організаційні основи управління конкурентоспроможністю підприємств України» (ДР № 0113U000655), де автором розглянуто теоретичні проблеми динаміки зносу й відтворення нематеріальних ресурсів підприємства; «Оцінка впливу зовнішніх факторів на рівень конкурентоспроможності ТОВ «Южний електротехнічний завод» (ДР № 0114U000282), яка містить дослідження впливу макроекономічних факторів на рівень розвитку складових капіталу підприємства; «Методичне забезпечення оцінки рівня розвитку нематеріальних ресурсів підприємства» (ДР № 0115U004589), у межах якої автором розроблено методичні основи оцінки рівня зношування та відтворення нематеріальних ресурсів підприємства; «Методичне забезпечення комплексного оцінювання ефективності праці та витрат на оплату праці підприємства» (ДР № 0116U007210), де досліджено вплив рівня та структури витрат на оплату праці на мотивацію персоналу та розвиток людського капіталу підприємства; «Аналіз рівня організаційно-економічного забезпечення управління підприємствами олійно-жирової промисловості України» (ДР № 0117U006386), у межах якої розроблено концептуальний підхід до забезпечення управління підприємствами; «Стратегічні напрямки підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств» (ДР № 0118U000816), де автором запропоновано концепцію управління розвитком ІКП.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертації – розробити концептуальні засади, науково-методологічне забезпечення та практичні рекомендації щодо управління розвитком ІКП.

Для досягнення мети дослідження визначено такі завдання:

- удосконалити понятійно-категорійний апарат управління розвитком ІКП за рахунок уточнення сутності понять «ІКП», «управління розвитком ІКП», «зношування ІКП» та «відтворення ІКП»;
- систематизувати погляди щодо структури ІКП, сформувані класифікацію із розподілом об'єктів ІКП за різними класифікаційними ознаками;
- уточнити теоретичні підходи щодо сутності розвитку ІКП, складу внутрішніх протиріч ІКП та інструментарію їх діагностики;
- визначити стадії кругообігу ІКП, форми ІКП та особливості його споживання і виробництва;
- сформувані на підставі розгляду елементів системи управління концепцію управління розвитком ІКП;
- розвинути методологічні підходи до оцінювання вартості ІКП із використанням витратних, ринкових й дохідних моделей;
- розробити методологічний підхід щодо вимірювання зношування, ефективності відтворення та самозростання ІКП;
- визначити макроекономічні умови розвитку ІКП за рахунок моделювання межі та резервів постіндустріального розвитку економіки;
- обґрунтувати склад та порядок розрахунку показників стану, кінематики, динаміки, ефективності та відповідності окремих складових ІКП;
- змодельовати вплив ІКП на ринкову капіталізацію та дохідність підприємств;
- розробити методологічні засади оцінювання рівня та резервів розвитку ІКП;

– запропонувати та запровадити до науково-практичної апробації структурно-логічну модель досягнення цільових установок управління розвитком ІКП.

Об'єкт дослідження – процес управління розвитком ІКП.

Предмет дослідження – теоретико-методологічні й практичні засади формування інструментарію оцінювання та управління розвитком ІКП.

Методи дослідження. Методологічну основу вирішення поставлених проблем становить сукупність принципів, підходів, загальнотеоретичних, спеціальних та міждисциплінарних методів наукового пізнання, а саме: метод *систематизації, теоретичного узагальнення, морфологічний аналіз* (для дослідження гносеології, уточнення сутності та класифікації видів ІКП); *діалектичний та історичний* метод (для дослідження підходів щодо визначення та оцінювання ІКП, розгляду протиріч розвитку та кругообігу ІКП); метод *аналізу й синтезу* (для визначення межі та резервів постіндустріального розвитку економіки як інструментарію аналізу впливу макросередовища на розвиток ІКП, для формування концепції управління розвитком ІКП); метод *моделювання* (для розробки моделей оцінювання вартості, зношування, самозростання, ефективності відтворення, рівня та резервів розвитку ІКП); методи *статистичного спостереження* (для проведення аналізу рівня розвитку ІК машинобудівних підприємств України); *структурно-логічний аналіз* (для розробки моделі досягнення цільових установок управління розвитком ІКП); *графічний аналіз* (для наочного відображення теоретичних й методичних положень дисертаційної праці); *таксономічний аналіз* (для комплексного оцінювання рівня розвитку ІКП); *кореляційно-регресійний аналіз* (для розробки виробничої функції та для моделювання межі й резервів постіндустріального розвитку); *детермінований факторний аналіз* (для обґрунтування впливу ІКП на рівень ринкової капіталізації підприємства); методи *оптимізації* (для обґрунтування відбору оптимальних заходів щодо підвищення рівня розвитку ІКП із числа їх допустимої множини).

Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців з питань визначення сутності, складових, оцінювання вартості, зношування та відтворення, рівня та резервів розвитку ІКП; статистичні дані Державної служби статистики України, Bureau Van Dijk, The World Bank; національні й міжнародні нормативно-правові акти; показники статистичної та фінансової звітності машинобудівних підприємств України та світу.

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційної роботи полягає у розробці теоретико-методологічних засад управління розвитком ІКП, а саме:

вперше:

– розроблено методологічні засади оцінювання рівня розвитку ІКП та його складових, які базуються на об'єднанні результатів горизонтального й вертикального аналізу, класичного та модифікованого алгоритмів таксономічного аналізу, оцінок рівня розвитку окремих складових ІКП, дозволяють здійснювати рейтингове оцінювання та дають змогу визначити інтегральні резерви підвищення рівня розвитку ІКП;

– сформовано методологічний підхід до вимірювання самозростання ІКП, який базується на теоретичній єдності споживання і виробництва знань, що уможливило здійснення аналізу ефективності відтворення ІКП за допомогою показників якості змін стану, випередження оновлення над вибуттям, витратоємності відновлення, обсягів відносної економії та цільових інвестицій;

– розроблено структурно-логічну модель досягнення цільових установок управління розвитком ІКП, яка за допомогою процедури дій дозволяє відібрати оптимальні заходи зі сформованої їхньої допустимої множини на підставі таких критеріїв, як паретооптимальність та ефективність заходів, обсяги вертикальних й горизонтальних резервів розвитку, економічна ефективність відтворення ІКП;

удосконалено:

– понятійно-категорійний апарат управління розвитком ІКП, а саме: визначення понять «ІКП», «розвиток ІКП», «управління розвитком ІКП», «зношування та відтворення ІКП», які, на відміну від відомих трактувань, базуються на їхньому динамічному розумінні та діалектичній сутності розвитку, ураховують різницю між процесами управління ІКП та управління його розвитком, розглядають зношування та відтворення ІКП з точки зору кругообігу його споживчої вартості та уможливають діагностику внутрішніх протиріч розвитку ІКП;

– обґрунтування теоретичної сутності та можливості використання межі постіндустріалізації як інструментарію діагностики впливу макросередовища на розвиток ІКП, що дає змогу окреслити можливість позитивного впливу подальшого постіндустріального розвитку на мікроекономічне зростання та визначити резерви інтелектуалізації діяльності підприємств;

– концептуальний підхід до розгляду кругообігу ІКП як послідовної зміни стадій формування, споживання і ринкової реалізації та грошової, продуктивної і товарної форм ІКП, який, на відміну від чинних, акцентує увагу на діалектиці споживання й виробництва знань, розкриває внутрішні протиріччя ІКП та виступає сутнісною основою управління його розширеним відтворенням;

– методичний підхід до оцінювання стану, руху та ефективності відтворення складових ІКП, який, на відміну від чинних, як одиниці виміру використовує одиниці споживчої вартості, натуральні та вартісні одиниці, що дозволяє проаналізувати стан, кінематику, ступені зношування, придатності, ефективності та відповідності вартісного відтворення ІКП та дає змогу корегувати амортизаційну політику підприємства;

набули подальшого розвитку:

– концепція управління розвитком ІКП, яка, на відміну від існуючих, базується на діагностиці внутрішніх протиріч та результатах комплексного оцінювання вартості, стану, руху та ефективності відтворення ІКП, впливу макросередовища, рівня та резервів розвитку ІКП, факторного аналізу ринкової капіталізації й дохідності підприємства, що дає змогу досягти цільові установки управління розвитком ІКП;

– структура ІКП та склад його класифікаційних ознак: за функціональним змістом інтелектуальні об'єкти згруповано у капітал відносин, людський, інтелектуально-технологічний та організаційний капітали; також об'єкти ІКП розподілено за суб'єктами, за походженням, за джерелами формування, за ступенем контрольованості, за сферою прояву, за приналежністю, залежно від стадії відтворення, за динамікою зношування, за способом збереження, за впливом на створення інтелектуальних продуктів, за ступенем ідентифікації, що унеможливило одночасне віднесення об'єкта до кількох видів ІК за однією ознакою;

– методологічні аспекти оцінювання вартості ІКП, які базуються на використанні ринкових, витратних та дохідних моделей, що, на відміну від відомих, ураховують обсяг інвестицій, а також особливості процесів накопичування та зношування ІКП, що дозволяє здійснити вартісне оцінювання ІКП та його складових із використанням відкритих джерел інформації та без залучення експертних оцінок;

– систематизація чинників ринкової капіталізації підприємства за рахунок обґрунтування впливу ІКП, що дало змогу розробити мультиплікативну, детерміновану модель де, на відміну від наявних, як фактори розглядаються ІКП, прибуток і балансова вартість підприємства, що дозволяє підвищити аналітичне обґрунтування рішень щодо управління ринковою капіталізацією підприємства;

– моделювання функціонального впливу ІК на обсяг дохідності підприємства із використанням інструментарію виробничих функцій, що

відрізняється з-поміж наявних врахуванням двох факторів – матеріального капіталу й ІКП, дозволяє розрахувати середню й граничну віддачу, еластичність продукції та цільову потребу в ІКП.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці методико-прикладного інструментарію вимірювання стану, руху, вартості, ефективності відтворення складових ІКП, а також оцінювання рівня, резервів та оптимальних напрямів розвитку ІКП. Результати дослідження було використано в органах державної влади, зокрема, упроваджено методологічні засади оцінювання рівня розвитку та вартості ІКП, використано систему показників оцінювання стану та динаміки складових ІКП (Міністерство освіти і науки України, Український інститут науково-технічної експертизи та інформації, довідка № 106/1 від 11.04.2019 р.), розроблено концепцію управління розвитком ІКП, яка базується на діагностиці внутрішніх протиріч та результатах комплексного оцінювання стану, динаміки, вартості, відтворення, рівня та резервів розвитку ІК державних та приватних підприємств (Одеська обласна державна адміністрація, Департамент економічної політики та стратегічного планування, довідка № 01.1-27/727 від 12.04.2019 р.), розроблено елементи Концепції розвитку міста Одеса, стратегії «Odessa 5Т» та інших міських програм соціально-економічного й культурного розвитку (Виконавчий комітет Одеської міської ради, довідка № 02.216 вих./377 від 04.06.2019 р.).

Окрім цього, науково-практичні результати було впроваджено у діяльність підприємств, а саме: використано в управлінській діяльності алгоритм відбору оптимальних заходів щодо підвищення рівня розвитку ІКП (ПП «Євро пласт», довідка № 12/1 від 01.04.2019 р.); здійснено оцінку рівня самозростання та показників ефективності відтворення ІКП із використанням показників якості змін стану, випередження оновлення над вибуттям, витратоємності відновлення, відносної економії та потрібних інвестицій (ТОВ «Телекарт-Прилад», довідка № 103 від 15.04.2019 р.); розроблено механізм управління розвитком ІКП, який базується на діагностиці

внутрішніх протиріч та результатах оцінювання стану, динаміки, вартості, відтворення, рівня та резервів розвитку ІКП (ДП «Куліндоровський комбінат хлібопродуктів», довідка № 67/1 від 18.04.2019); здійснено оцінку вартості, обсягів самозростання, ефективності відтворення ІКП (ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель», довідка № 42/1 від 25.04.2019 р.).

Результати дисертації прийняті до використання у навчальному процесі Одеського національного економічного університету та застосовуються під час викладання дисциплін «Економіка підприємства», «Планування і контроль на підприємстві», «Математико-статистичні методи та моделі в управлінні підприємством», «Комерційна діяльність підприємств», «Економіка та організація інноваційної діяльності» (довідка № 01-17 від 25.02.2019 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійно виконаним та завершеним дослідженням. Основні наукові розробки, положення наукової новизни та пропозиції отримані автором особисто і знайшли відображення в опублікованих працях. Із наукових праць, виданих у співавторстві, у дисертації використано лише ті ідеї, положення й результати, які належать особисто автору.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та результати дисертаційної роботи доповідались на всеукраїнських і міжнародних конференціях, а саме: «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики» (м. Одеса, 2015 р., 2016 р., 2017 р., 2018 р.), «Сучасні економічні системи: стан та перспективи» (м. Хмельницький, 2015 р.), «Національне виробництво й економіка в умовах реформування: стан і перспективи інноваційного розвитку та міжрегіональної інтеграції» (м. Кам'янець-Подільський, 2015 р.), «Сучасна економічна теорія в умовах глобалізаційних викликів» (м. Київ, 2015 р.), «Сучасні тенденції розвитку світової економіки» (м. Харків, 2016 р., 2017 р.), «Економіка підприємства: теорія і практика» (м. Київ, 2016 р., 2018 р.), «Economic Development Strategy in Terms of European Integration» (м. Вільнюс, 2016 р.), «Стратегії сталого розвитку: на

шляху до сильнішої громади» (м. Северодонецьк, 2016 р.), «Актуальні проблеми економіки та управління в умовах системної кризи» (м. Львів, 2016 р.), «Розвиток торгівлі та підприємництва в Україні: тенденції та перспективи» (м. Одеса, 2017 р.), «Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення» (м. Тернопіль, 2017 р.), «Фінансово-економічні механізми підтримки суб'єктів реального сектору економіки України в умовах дії Угоди про асоціацію з ЄС» (м. Львів, 2017 р.), «Advances of science» (м. Київ, 2018 р.), «Modern Economic Research: Theory, Methodology, Strategy» (м. Одеса, 2018 р.), «Підприємницька модель економіки та управління розвитком підприємства» (м. Житомир, 2018 р.), «Суспільна місія класичного університету в сучасному світі» (м. Дніпро, 2018 р.), «Конкурентоспроможність національної економіки» (м. Київ, 2018 р.), «Маркетингові технології в умовах глобалізації економіки України» (м. Хмельницький-Кам'янець-Подільський, 2018 р.), «Сучасні детермінанти розвитку бізнес-процесів в Україні» (м. Київ, 2019 р.).

Публікації. Основні результати дисертаційної праці викладено в 65 публікаціях загальним обсягом 113,91 д. а. (особисто автору належить 58,1 д. а.), із них: 11 монографій (2 одноосібно); 27 публікацій у фахових виданнях (більшість з них індексуються міжнародними наукометричними базами); 2 публікації в інших виданнях, 25 публікацій у матеріалах конференцій.

Структура та обсяг роботи. Дисертація складається із анотації, вступу, п'яти розділів, висновків, списку літератури та додатків. Основний зміст роботи викладено на 374 сторінках, загальний обсяг дисертації становить 566 сторінок. Робота містить 15 рисунків, 24 таблиці та 12 додатків, розміщених на 101 сторінці. Список використаних джерел нараховує 619 найменувань на 62 сторінках.

ВИСНОВКИ

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та обґрунтовано вирішення актуальної науково-практичної проблеми розробки теоретичних, методологічних та організаційно-практичних положень управління розвитком ІКП. Отримані результати дослідження дають змогу зробити такі висновки.

1. Удосконалений понятійно-категорійний апарат управління розвитком ІКП базується на динамічному розумінні та діалектичній сутності розвитку ІКП, ураховує різницю між процесами управління ІКП та управління його розвитком, розглядає зношування та відтворення ІКП з точки зору кругообігу його споживчої вартості. ІКП запропоновано розуміти як сукупність економічних відносин між підприємцями, персоналом і суб'єктами зовнішнього середовища щодо формування, споживання та відтворення знань як ресурсу підприємства. Обґрунтовано, що НМА, до складу яких входять об'єкти інтелектуальної власності, поряд із неідентифікованими об'єктами є частиною ІКП, а ІКП, у свою чергу, складають ті НМР, що беруть участь у процесі відтворення. Управління розвитком ІКП визначено як систематичний вплив суб'єктів управління з метою підтримки планового вектора якісних змін відносин між підприємцями, керівництвом, персоналом та зовнішнім середовищем щодо формування, споживання та відновлення знань у всіх формах як ресурсу підприємства. Зношування ІКП розглянуто в роботі як процес втрати ІКП своїх споживчих властивостей. Наявність та об'єктивність зношування ІКП зумовлює необхідність їхнього відтворення, яке запропоновано розуміти як безперервний процес споживання та відновлення споживчих властивостей об'єктів ІКП.

2. Систематизація поглядів щодо структури ІКП дозволила сформуванню класифікаційну систему, згідно з якою всі об'єкти ІКП згруповано за такими ознаками: функціональний зміст, суб'єкти або носії,

походження, джерело формування, ступінь контрольованості, сфера прояву елементів ІК, принцип приналежності елементів ІКП, стадія відтворення, динаміка зношування, спосіб збереження інформації, вплив на процес створення нових об'єктів ІК, ступінь ідентифікації ІКП. Ключовою ознакою ІКП з погляду управління його розвитком є розподіл за функціональним змістом, за яким всі об'єкти ІКП було розділено на чотири групи: капітал відносин, людський, інтелектуально-технологічний та організаційний капітали. Запропонована класифікація уможлиблює розподіл усіх нематеріальних складових капіталу підприємства за окремими ознаками з дотриманням умови неможливості одночасного віднесення об'єкта до кількох видів ІК за однією ознакою.

3. Уточнені теоретичні підходи дозволили визначити розвиток ІКП як незворотні, спрямовані, закономірні, якісні зміни стану об'єктів ІКП. Результатом закономірних змін виступає якісно новий стан об'єкта ІКП. Рушійною силою якісних змін є внутрішні протиріччя, що полягають у боротьбі протилежних, суперечливих тенденцій зміни стану об'єктів ІКП. В дисертації визначено внутрішні протиріччя розвитку ІКП та інструментарій їх діагностики, основними з яких є протиріччя: між накопиченням та зношуванням ІК; між формуванням ІК підприємства та формуванням індивідуального ІК; між суспільним та приватним характером знань; між кількісними змінами ІКП та якісними результатами діяльності підприємства; кругообігу ІКП; між розвитком окремих складових ІК та загальним розвитком ІКП.

4. На основі розвитку класичних підходів в дисертації отримано висновок про існування трьох стадій руху ІКП: формування, споживання та ринкової реалізації. Гроші є початковою формою ІКП, необхідні для здійснення інвестицій у формування, оновлення, придбання або тимчасове користування об'єктами ІКП. На стадії формування ІКП змінює грошову форму на продуктивну. На другій стадії відбувається виробниче споживання ІКП як результат поєднання людського капіталу із іншими елементами ІКП,

створюються умови для інтелектуальної діяльності щодо формування нових знань як ресурсу підприємства. Одна із особливостей ІК полягає у тому, що він є самозростаючою вартістю, яку власник може збільшити у процесі її обігу та безпосередньо у процесі споживання. У результаті споживання знань відбувається одночасне їх виробництво або самозростання. На третій стадії руху ІКП відбувається його ринкова реалізація, перехід ІК із сфери виробництва у сферу обігу, що супроводжується зміною його продуктивної форми знову на грошову. В дисертації зазначено, що зупинка кругообігу ІКП призведе до його знищення, тому що знання перестають відновлюватися.

5. Сформована в роботі концепція управління розвитком ІКП базується на визначенні мети, суб'єктів, об'єктів, принципів та функцій управління. Об'єктами управління розвитком ІКП визначено відносини між підприємцями, керівництвом, персоналом та зовнішнім середовищем щодо формування, споживання та відновлення знань у всіх формах як ресурсу підприємства. Суб'єктами управління розвитком ІКП є керівні органи підприємства, які відповідають за цей процес у межах своїх функціональних обов'язків. Як принципи управління визначено: системність, ієрархічність, розподіл повноважень та відповідальності, цілеспрямованість, стабільність, динамізм, безперервність, ефективність, наукову обґрунтованість, участь. До функцій управління розвитком ІКП віднесено функції планування, організації, мотивації та контролю. Ключовим розділом концепції управління розвитком ІКП є діагностика його внутрішніх протиріч із використанням сукупності інструментів інформаційно-аналітичного забезпечення, а саме: здійснення оцінювання вартості ІКП; аналіз самозростання та ефективності відтворення ІКП; аналіз впливу макросередовища та рівня стану, кінематики, динаміки, відповідності й ефективності об'єктів ІКП; визначення впливу ІКП на ринкову капіталізацію й дохідність підприємства, оцінювання рівня та резервів розвитку ІКП. Складовими концепції управління також є процеси формування цілей розвитку ІКП, розробки управлінських заходів щодо підвищення рівня розвитку ІКП та обґрунтування їх оптимального відбору.

6. Розвинуті в дисертації методологічні підходи до оцінювання вартості ІКП базуються на використанні ринкових, витратних та дохідних моделей, використовують дані з відкритих джерел інформації, враховують зміну вартості грошей у часі. Вдосконалена ринкова модель оцінює ІКП як різницю між ринковою й балансовою вартостями підприємства. При цьому із балансової вартості підприємства віднімається вартість НМА, оскільки НМА є частиною ІКП. Авторська витратна модель капіталізує частину поточних витрат підприємства, ураховує коефіцієнти оновлення й вибуття ІКП та дозволяє здійснити оцінювання вартості складових ІКП. Дохідна модель передбачає здійснення оцінювання вартості ІКП за допомогою мультиплікатора капіталізації очікуваних наднормованих прибутків підприємства. Апробацію удосконалених теоретичних підходів було здійснено на прикладі оцінювання ІКП 14 найбільших підприємств машинобудування України за 2009-2017 рр. Визначено обсяг, динаміку, а також структуру ІК обраних підприємств.

7. Із використанням результатів визначення вартості, особливостей зношування та інвестицій у відтворення ІКП в дисертації розроблена модель оцінювання самозростання ІКП, яке разом із інвестиціями виступає джерелом новоствореної вартості ІКП. Від обсягу та частки самозростання залежить ефективність відтворення ІКП, яку запропоновано оцінювати за допомогою показників якості змін стану та витратоємності відновлення ІКП. Ще одним результатом дисертаційної роботи є розробка методичного забезпечення розрахунку відносного вивільнення (перевитрати) та цільового обсягу інвестицій в ІКП. За результатами розрахунку запропонованих показників на прикладі підприємств машинобудування України за 2009-2017 рр. зроблено висновок про значні відхилення в обсягах та ефективності відтворення ІКП на різних підприємствах. Лідерами як за обсягами вартості, так і за обсягами новоствореної вартості, самозростання та ефективності відтворення ІКП в Україні є ПАТ «Мотор Січ» та ПАТ «Турбоатом».

8. В роботі визначені макроекономічні умови розвитку ІКП за рахунок моделювання межі та резервів постіндустріального розвитку економіки. Сучасні економічні реалії призвели до того, що у провідних економіках світу відбувся стрімкий перетік капіталу підприємств з матеріальної до інтелектуальної його частини, однак у науковців виникли сумніви щодо позитивного впливу подальшої постіндустріалізації на результати економічної діяльності підприємств. Обґрунтована гіпотеза щодо існування межі постіндустріалізації окреслює можливість позитивного впливу подальшої постіндустріалізації на мікроекономічне зростання. З метою визначення макроекономічних умов та резервів для розвитку ІКП, розглянуто теоретичний та математичний характер зв'язку між ВВП на душу населення та часткою послуг у 128 країнах світу. Змодельовані межа та резерви постіндустріалізації засвідчили негативний вплив подальшої дематеріалізації на діяльність підприємств більшості розвинутих країн, та наявність резервів постіндустріалізації в Україні, що підтверджує сприятливі макроекономічні умови для діяльності з розвитку ІКП у нашій країні.

9. Врахування стану, зношування та складових відтворення ІКП виступає одним із завдань управління розвитку ІКП, що в дослідженні було забезпечено завдяки розробці інструментарію для вимірювання стану, кінематики, динаміки, ефективності та відповідності відтворення окремих складових ІКП. Процес зношування та відтворення ІКП досліджено за кількома ознаками, а саме: за натуральними, вартісними одиницями та за одиницями споживчої вартості, що зумовило наявність натурального, вартісного відтворення та відтворення споживчої вартості. Із врахуванням особливостей відтворення вартості та споживчої вартості об'єктів ІКП розроблені моделі для оцінювання показників швидкості та прискорення відтворення, зношування і придатності, питомої корисності витрат та питомої вартості відтворення. Запропоновано формувати амортизаційну політику підприємства із використанням показника відповідності вартісного відтворення системі відтворення споживчої вартості.

10. Теоретична обґрунтованість та практична доцільність дозволили використати ІК як основний фактор ринкової капіталізації підприємства разом із традиційними чинниками – прибутком і балансовою вартістю підприємства. Із використанням мультиплікативної моделі здійснено факторний аналіз ринкової капіталізації промислових підприємств, результати якого засвідчили, що ІК є одним з головних факторів зростання ринкової капіталізації. Розроблена в роботі виробнича функція, факторами якої є інтелектуальний та матеріальний капітали, дозволила дослідити та спрогнозувати вплив ІК на зміну обсягів продукції підприємства. Виключення традиційного фактору «праці» з авторської моделі дохідності обґрунтовано тим, що в умовах економіки знань, фізична праця більше не є значимим фактором виробництва на відміну від інтелектуальної праці, яка у свою чергу відображена у складовій частині ІКП – людському капіталі. Моделювання виробничої функції дозволило розрахувати обсяги середньої і граничної віддачі, еластичності, додаткової потреби та граничної норми заміщення ресурсів.

11. Розроблені та практично апробовані методологічні засади дозволили здійснити оцінювання рівня та резервів вертикального, горизонтального й інтегрального розвитку ІКП. Латентність розвитку ІКП зумовила використання з метою його діагностики таксономічного аналізу. Це дало можливість оцінити відстані рівня розвитку ІКП від еталону, від рівня розвитку ІК інших підприємств, зміну рівня розвитку ІКП у часі. Відповідно до розробленої процедури оцінювання рівня розвитку ІК 14 машинобудівних підприємств України здійснено без використання експертних оцінок. Процедура оцінювання враховувала результати: вертикального, горизонтального й інтегрального аналізів; класичного, модифікованого та об'єднаного алгоритмів таксономічного аналізу; оцінювання рівня розвитку окремих складових та ІКП загалом. За підсумками вимірювання рівнів розвитку розраховано вертикальні, горизонтальні та інтегральні резерви

розвитку ІКП, що дозволило менеджменту використовувати як досвід інших підприємств, так і власний досвід діяльності з управління розвитком ІК.

12. Запропонована та апробована в дисертації структурно-логічна модель досягнення цільових установок управління розвитком ІКП дала можливість методично забезпечити процеси розробки та відбору оптимальних управлінських заходів щодо розвитку ІКП. Розроблена процедура формування оптимального набору заходів базується на результатах комплексного аналізу вертикальних й горизонтальних рівнів й резервів розвитку, а також на показниках відтворення ІКП. Щоб досягти збалансованості розвитку ІКП при формуванні допустимої множини заходів використано принцип Еджворта-Парето. Фінальний відбір заходів з отриманої допустимої їхньої множини запропоновано здійснювати в межах встановлених бюджетних обмежень на підставі однокритеріальної оптимізації за принципом найбільшої ефективності витрат на їхню реалізацію. На останньому етапі структурно-логічної моделі відбувається перевірка ступеня досягнення цілей управління розвитком ІКП.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абалкин Л. И. Экономика предприятия : 3-е изд., перераб. и доп. М. : Финансы и статистика, 2003. 110 с.
2. Абалкин Л. И. Хозяйственный механизм развитого социалистического общества. М. : Мысль, 1973. 263 с.
3. Акофф Р. Планирование будущего корпорации. Москва : Прогресс, 1985. 328 с.
4. Алтунин А. Е., Семухин М. В. Модели и алгоритмы принятия решений в нечетких условиях : Монография. Тюмень: Издательство Тюменского государственного университета, 2000. 352 с.
5. Ананська М. О. Місце та роль бюджетування в управлінні розвитком підприємства // Економічні інновації. 2015. №. 60 (3). С. 329-335.
6. Андреюк С. Ф. Оцінка показників капіталізації металургійних підприємств у посткризового період // Ефективна економіка. 2013. №8. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_8_34 (дата звернення 2.04.2019).
7. Андрощук Г. Крайнев П., Кавасс И. Право интеллектуальной собственности : торговые аспекты / науч. ред. А. Д. Святоцкий. К. : Вид. дім «Ін Юре», 2000. 162 с.
8. Анісімова М. В. Відтворення основних засобів // Облік, економіка, менеджмент : наукові нотатки // Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 2 відпов. ред. І. Б. Садовська. Луцьк : РВВ Луцького НТУ. 2014. 444 С.
9. Ансофф И. Стратегическое управление. М. : Экономика, 1989. 519 с.
10. Анчишкин А. И. Наука, техника, экономика. М. : Экономика, 1989. – 383 с.
11. Афанасьев Н. В., Рогожин В. Д., Рудыка В. И. Управление развитием предприятия : монография. Х. : Издательский дом «ИНЖЭК», 2003. 184 с.
12. Бабицкий А. Ф. Методология аналізу економічних процесів і управління : навч. посібник. К. : МАУП, 2003. 128с.

13. Бажал Ю. Шумпетерівська парадигма «статички» і «динаміки» економічної системи та її практичне значення // Вісник КНУ. 2013. №4. (145). С. 5-8.
14. Бажан І. Економічна сутність та функції інтелектуального капіталу // Україна : аспекти праці. 2012. № 2. С. 30-35
15. Балабанюк Ж. М. Механізм управління організацією: сутність поняття та пропозиції щодо оцінки його ефективності // Вісник Хмельницького національного університету. 2011. № 5, Т. 1. С. 190–194.
16. Балацкий Е. В. Понятие времени в экономической науке // Вестник Российской академии наук. 2005. №3. С. 224-232.
17. Безверхий К. Соціально-орієнтована звітність підприємства // Бухгалтерський облік і аудит. 2015. №. 2-3. С. 70-78.
18. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования. М. : Academia, 1999. 956 с.
19. Беляков В. В., Бушуева М. Е., Сагунов В. И. Многокритериальная оптимизация в задачах оценки подвижности, конкурентоспособности автотракторной техники и диагностики сложных технических систем. Н. Новгород : Нижегород. гос. техн. ун-т, 2001. 271 с.
20. Бендіков М. А. Идентификация и измерение интеллектуального капитала // Экономическая наука современной России. 2001. №4. С. 92-104
21. Бігдан І. А. Облік і аудит нематеріальних активів : автореф. дис. канд. екон. наук. 08.06.04. ХДУХТ. Харків, 2003. 24 с.
22. Білодід І., Винник В. Словник української мови. Т. 8. К. : Вид-во «Наукова думка», 1977. 927 с.
23. Богатирьев І. О. Ефективність розвитку підприємства // Формування ринкових відносин в Україні. 2006. №8. С. 79 - 84.
24. Бодрунов С. Д. Новое индустриальное общество. Производство. Экономика. Институты // Экономическое возрождение России. 2016. № 2 (48). С. 5-15.

25. Бойко Т. Л. Управління інтелектуальним потенціалом підприємств (за матеріалами телекомунікаційних підприємств України) : дис. канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2015. 251 с.
26. Бойко Н. О. Складові системи управління споживчим капіталом машинобудівного підприємства // Бізнес Інформ. 2015. №2. С. 277-283
27. Бойчук Л. В. Управление знаниями в теории и на практике // Корпоративные системы. №1. 2006. С. 48-50
28. Большая Советская энциклопедия / под ред. Б. А. Введенского. М. : Сов. энциклопедия, 1975. Т. 34. 656 с.
29. Большой экономический словарь / под ред. А.Н. Азриляна. 5-е изд. доп. и перераб. М. : Институт новой экономики, 2002. 1280 с.
30. Борисов А. Б. Экономика предприятия. СПб. : Питер, 2003. 236 с.
31. Бриль І. В. Стратегія управління інтелектуальним капіталом підприємств : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. екон. наук : спец. 08.00.04. - Донецьк, 2012.
32. Бурмака М. М. Управління розвитком підприємства (на прикладі підприємств будівельної галузі) : монографія. Харків : ХНАДУ, 2011. 204 с.
33. Бутнік-Сіверський О. Б. Інтелектуальний капітал: теоретичний аспект // Інтелектуальний капітал. 2002. № 1. С. 16-26.
34. Василенко В. А. Организационно–циклическая и структурно-функциональная модели развития организации // Культура народов Причерноморья. 2004. № 56, Т. 1. С. 100-107.
35. Васюренко Л. В. Тенденції відтворення основного капіталу сільськогосподарських підприємств в Харківській області // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. 2014. Вип. 150. С. 106-110.
36. Верба В. А., Гребешкова О. М. Управління розвитком компанії : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2011. 482 с.
37. Вернадский В. И. Несколько слов о ноосфере // Успехи современной биологии. 1944. Т. XVIII, вып. 2. С. 113–120.

38. Вишневецкий С. М. Экономические параметры: введение в теорию показателей экономических систем и моделей. М. : Наука, 1968. 189 с.
39. Волков Д. Л. Управление ценностью: показатели и модели оценки // Российский журнал менеджмента. 2005. Том 3, №4. С. 67–76.
40. Волков О. І., Денисенко М. П., Гречан А. П. Економіка та організація інноваційної діяльності : підруч. 3-є вид. К. : Центр учбової літератури, 2007. 662 с.
41. Воронкова В. Г. Нова парадигма філософії економіки ХХІ століття // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2011. №. 46. С. 19-32.
42. Всемирная история экономической мысли: в 6 т. / Московский государственный университет. М. : Мысль, 1988-1990. Т. 1: От зарождения экономической мысли до первых систем политической экономии / под ред. И. П. Фаминского и др., 1988. 608 с.
43. Вуйців М. М. Розвиток функції контролю при впровадженні інтегрованих інформаційних систем // Актуальні проблеми економіки. 2012. №. 4. С. 266-276.
44. Гавкалова Н. Л., Василенко Ю. В. Визначення складових елементів структури інтелектуального капіталу // Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. 2015. № 13. С. 80 – 91.
45. Гавкалова Н. Л., Маркова Н. С. Формування та використання інтелектуального капіталу. Х. : ХНЕУ, 2006. 250 с.
46. Гайдай Т. Н. Воспроизводство человеческого капитала в контексте амортизации нематериальных активов предприятия // Экономические и гуманитарные исследования регионов. 2011. №1. С.163-173
47. Гапоненко А. Л., Панкрухин А. П. Стратегическое управление : учеб. для вузов, обучающихся по специальности 061100 «Менеджмент организаций». 2-е изд. М. : Издательство ОМЕГА–Л, 2006. 464 с.

48. Гвишиани Д. М. Диалектика развивающихся систем, развитие и управление // Сборник трудов ВНИИСИ «Системные аспекты концепции развития». Москва : ВНИИСИ. 1985. С. 5–12.

49. Геєць В. М. Особливості взаємозв'язку економічних та політичних трансформацій на шляху до реконструктивного розвитку економіки України // Економіка України. 2017. № 10. С. 3-17.

50. Геєць В. М. Україна у вимірі економіки знань / за ред. акад. НАН України В. М. Гейця. Інститут економіки та прогнозування НАН України. К. : «Основа», 2006. 458 с.

51. Геєць В. М. Нестабільність та економічне зростання. К. : Ін-т екон. прогноз., 2000. 344 с.

52. Гейер Г. В. Фінансова вартість брендів і методи її оцінки // Університетські наукові записки. 2006. №. 3-4. С. 469-475.

53. Герасимьяк Н. В. Холістичний маркетинг як нова парадигма розвитку маркетингу // Ефективна економіка. 2012. №. 7. URL : http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2013_3_53_60.pdf (дата звернення 2.04.2019).

54. Глазьев С. Ю. Управление развитием – фактор устойчивого экономического роста // Проблемы теории и практики управления. 1999. № 4. С. 26–31.

55. Голицына А. Google и Facebook контролируют половину рынка мобильной рекламы США // Ведомости от 22.06.2016. URL : <https://www.vedomosti.ru/technology/articles/2016/06/22/646383-google-facebook> (дата звернення 2.04.2019).

56. Голишева Є. О. Підходи до оцінки споживчого капіталу на промислових підприємства // Вісник Хмельницького національного університету. 2011. № 6, Т. 2. С. 223–227.

57. Голишева Є. О. Споживчий капітал промислових підприємств-інноваторів: сутність, структура та роль. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2011. № 4, Т.2. - Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi bin/irbis_nbuv/

cgiiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Mimi_2011_4(2)__25.pdf (дата звернення 2.04.2019).

58. Голяш І., Будник Л. Аналіз інтелектуального капіталу підприємства Економічний аналіз. 2010 рік. Випуск 7. С. 254-256.

59. Гонтарева І. В. Погодженість відтворювальних циклів ефективності діяльності підприємства // Економіка розвитку. 2014. №2. С. 90 - 93

60. Гончаренко О. М. Формування механізму сталого розвитку підприємства в умовах невизначеності економічного середовища : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук за спец. 08.00.04. ОНЕУ. Одеса, 2014. 39 с.

61. Гончарук А. Г. Механізм управління ефективністю підприємств регіона // Регион : економіка и социология. 2009. № 3. С. 232–247.

62. Горіна Г. О. Діалектика поняття розвиток підприємства // Причорноморські економічні студії. 2016. №. 8. С. 123-127.

63. Горкавий В. К., Карповець О. М. Методологічні засади аналізу наявності і відтворення основних засобів // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки. 2013. № 3. С. 79-86. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vkhnauc_econ_2013_3_12.pdf (дата звернення 2.04.2019).

64. Горовий Д. А. Розвиток людського капіталу сучасної держави // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2015. №. 2. С. 144-150.

65. Горовий Д. А., Дмитрієв І. А., Приходько Д. О. Оцінка вартості бренда автомобілебудівного підприємства : монографія. Харків : Вид-во ХНАДУ, 2016. 228 с.

66. Горовий Д. А., Лебедева Л. В. Економічна оцінка інтелектуальних ресурсів підприємства і механізм її реалізації // Коммунальное хозяйство городов: науч. техн. сб. Сер. : Экономические науки. К : Техніка. 2009. Вып. 92. С. 287-294.

67. Горовий Д. А. Використання векторної оптимізації в управлінні рухом оборотного капіталу // Вісн. Нац. техн. ун-ту "Харківський політехнічний інститут". Зб. наук. праць. Тематичний випуск: Технічний прогрес і ефективність виробництва. 2004. №8. С. 91-99.

68. Горовий Д. А. Віртуальний капітал підприємства: проблеми і перспективи його використання : монографія. Х. : ХНАДУ, 2013. 280 с.

69. Горовий Д. А. Воронков А. О. Застосування концепції людського капіталу на промислових підприємствах України в умовах глобального середовища // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. 2017. №1 (16). Харків : ХНАДУ, 2017. С.123-127.

70. Горовий Д. А. Порівняльний аналіз структури нематеріальних активів підприємств в Україні та світі // Маркетинг і менеджмент інновацій. 2016. №4. Суми : СумДУ. С. 256 - 268.

71. Городянська Л. В. Показники облікової моделі вартісного оцінювання відтворювальних економічних ресурсів // Формування ринкових відносин : збірник наукових праць. 2010. № 23. С. 495-505.

72. Городянська Л. В. Методологія оцінювання рівня відтворення економічних ресурсів в обліку // Галузева, міжгалузева та регіональна економіка. 2010. Вип.12. С. 194-200.

73. Грещак М. Г., Гребешкова О. М., Коцюба О. С. Внутрішній економічний механізм підприємства : навч. посібник / за ред. М. Г. Грещака. Київ : КНЕУ, 2001. 228 с.

74. Гринько Т. В. Управління змінами на підприємствах—необхідна умова забезпечення їх розвитку // Бізнес Інформ, 2013. № 10. С. 247-252.

75. Грیشнова О. А. Людський, інтелектуальний і соціальний капітал України: сутність, взаємозв'язок, оцінка, напрями розвитку // Соціально-трудова відносина : теорія та практика. 2014. № 1(7). С. 34-42.

76. Грішнова О. А., Заїчко О. С. Новітні технології в економіці персоналу: нові можливості й нові виклики // Вісник економічної науки України. 2016. №2. С. 52–57.

77. Грішнова О. и др. Людський капітал в умовах кризи: оцінка і пошук можливостей збереження // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія : Економіка. 2015. №. 5(170). С. 11-16.

78. Грішнова О., Козловський А. Інтелектуальний капітал України: інтегральна оцінка й порівняльний аналіз // Україна: аспекти праці. 2014. № 1. С. 3–9.

79. Грішнова О. А., Магдич І. П. Економічна доцільність та пріоритетні напрями активізації соціальних інвестицій підприємств // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія. Економіка. 2016. №5(182). С. 13-18.

80. Грузнов И. И. Эффективные организационно-экономические механизмы управления (Теория и практика). Одесса : Полиграф, 2009. 528 с.

81. Давтян Н. А. Принципы моделирования развивающихся систем // Сборник трудов ВНИИСИ «Системные аспекты концепции развития». Москва : ВНИИСИ. 1985. С. 76–83.

82. Дагаев А. Новые модели экономического роста с эндогенным техническим прогрессом // МЭиМО. 2001. № 6. С. 40–51.

83. Дакус А. В., Сімченко Н.О. Економічний розвиток підприємства: сутність та визначення // Актуальні проблеми економіки та управління : збірник наукових праць молодих вчених. 2012. Вип. 6. URL : <http://probleconomu.kpi.ua/pdf/2012-3.pdf> (дата звернення 2.04.2019).

84. Данилов-Данильян В. Глобальный кризис как следствие структурных сдвигов в экономике // Вопросы экономики. 2009. №7. С. 31-41.

85. Дерев'янко О. Г. Фінансово-кредитний механізм у системі стратегічного управління // Фінанси України. 1998. № 7. С.28-34.

86. Держевецька М. А. Управління інтелектуальним капіталом промислового підприємства (на прикладі підприємств машинобудування) :

автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. спец. 08.00.04. ДДМА. Краматорськ, 2018. 23 с.

87. Добрынин А. И., Дятлов С. А., Цыренова Е. Д. Человеческий капитал в транзитивной экономике: формирование, оценка, эффективность использования. СПб. : Наука, 1999. 309 с.

88. Довбенко В. І. Перспективні проблеми розвитку підприємств // II Щорічник наукових праць : Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Львів, 2003. 507 с.

89. Довгалоук Н. В. Методологія визначення та методика аналізу економічної ефективності використання та відтворення основних засобів аграрного сектору економіки // Економіка. Управління. Інновації. 2010. № 2. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/eui_2010_2_21.pdf (дата звернення 2.04.2019).

90. Дроздов И. Н. Управление развитием организации : учебное пособие. Владивосток : ПИППККГС, 2001. 110 с.

91. Дяків Р. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера. – К. : Міжнародна економічна фундація, 2000. – 704 с.

92. Егупов Ю. А. Повышение корректности многомерных оценок в процессе формирования производственной программы предприятия // Економічні інновації. Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. 2009. № 38. С. 68-80.

93. Егупов Ю. А., Литвинова В. А. Механизм обоснования эффективных путей и формирования оптимальной программы повышения конкурентоспособности продукции // Економіст. 2012. № 8. С. 73–78.

94. Економічна енциклопедія у трьох томах. / редкол. : Б. Д. Гаврилишин, С. В. Мочерний (відп. ред.), О. А. Устенко. Т.3: П (поручництво) - Я (японський центр продуктивності). К. : Академія, 2002. 952 с.

95. Економічна енциклопедія : у 3-х томах / редкол. : Б. Д. Гаврилишин, С. В. Мочерний (відп. ред.), О. А. Устенко. Т 1. К. : Видавничий центр «Академія», 2000 864 с.

96. Економічний енциклопедичний словник: у 2 т. Т. 1 / за ред. С. В. Мочерного. Львів: Світ, 2005. 616 с.
97. Євдокимова Д. М. Державне регулювання економічного розвитку : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.01.01 «Економічна теорія». КНЕУ. К., 2002. 20 с.
98. Єгупов Ю. А. Аналіз досягнення економічних критеріїв у процесі формування виробничої програми підприємства // Формування ринкової економіки : зб. наук. пр. – Спец. вип. Економіка підприємства : теорія і практика : у 2 ч. К. : КНЕУ. 2010. Ч. 1. С. 280-291.
99. Єгупов Ю. А. Організація виробництва на промисловому підприємстві: навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.
100. Єгупов Ю. А. Сучасні підходи до моделювання оптимальної виробничої програми промислового підприємства // Вісник соціально-економічних досліджень. 2008. Вип. 31. С. 88–94.
101. Єгупов Ю. А. Таксономічний аналіз як інструмент інтерактивної оптимізації виробничої програми м'ясопереробного підприємства // Вісник Запорізького національного університету : збірник наукових праць. Економічні науки. 2011. № 4. С. 113-118.
102. Єгупов Ю. А., Літвінова В. О. Оцінка порівняльної ефективності шляхів підвищення конкурентоспроможності продукції / Конкурентоспроможність підприємства : оцінка рівня та напрями підвищення : монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. – Одеса, Атлант, 2013. – С. 141-159.
103. Ємельянова І. Ф. Організаційно-економічний механізм забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств / І.Ф. Ємельянова // Наук. вісн. Луган. нац. аграр. ун-ту. Сер. «Економічні науки». 2010. № 15. С. 408–416.
104. Єфіменко Н. А. Теоретичні засади відтворення якості основного капіталу підприємств // Актуальні проблеми економіки. 2010. №. 5. С. 74-84.

105. Жарінова А. Г. Обґрунтування і вибір критеріїв ефективності системи управління інтелектуальними активами в Україні. Актуальні проблеми економіки. 2011. № 12 (126). С. 91–101.

106. Жданова Л. Л. Відтворення і нагромадження капіталу: теорія, методологія, економічна політика : монографія. Одеса : Астропринт, 2014. 296 с.

107. Жданова Л. Л. Відтворення та нагромадження капіталу в індустріальній економіці : автореф. дис. д-ра екон. наук : 08.00.01. Одеса, 2015. 37 с.

108. Жданова Л. Л. Технічний прогрес у теорії відтворення суспільного капіталу // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2013. № 46. С. 63-73.

109. Жиглей І. В. Бухгалтерський облік соціально відповідальної діяльності суб'єктів господарювання: необхідність та орієнтири розвитку : монографія. Житомир: ЖДТУ, 2010. 496 с.

110. Журавльова І. В. Застосування теорії нечітких множин до задач управління інтелектуальним споживчим капіталом // Наукові праці ДонНТУ. Серія економічна. 2008. Випуск 33-2. С.126-131.

111. Журавский Ю. А., Журавский М. Ю., Федоренчик Н. И. Изменение характера отношений по обновлению основного капитала фирмы в условиях развивающегося рынка. Кемерово : Изд-во КузГТУ, 2006. 196 с.

112. Забродська Л. Д. Стратегічне управління: реалізація стратегії : навч. посібник для студ. екон. спец. Харків : Консул, 2004. 208 с.

113. Загальні засади оцінки майна та майнових прав // Постанова Кабінету Міністрів в Україні від 10.09.2003 р. № 1440 «Про затвердження Національного стандарту № 1» // Офіційний вісник України. 2003. № 37. С. 629.

114. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Смовженко Т. С. Фінансовий словник. / 4-те вид., випр. та доп. К. : Т-во "Знання", КОО; Л. : Вид-во Львів. банк. Ін-ту НБУ, 2002. 566 с.

115. Запасна Л. С. Економічна сутність розвитку підприємства // Проблемы материальной культуры. Экономические науки. 2006. № 96. С. 33-37.
116. Захарова О. В. Управління інвестуванням у людський капітал: методологія, оцінка, планування : монографія. Донецьк : «ДВНЗ ДонНТУ», 2010. 378 с.
117. Зверяков М. І. Глобалізація і деіндустріалізація: зміст, суперечності та способи їх розв'язання // Економіка України. 2017. № 11. С. 3-16.
118. Зверяков М. І. Національна економічна система: проблеми теорії : монографія. О. : Астропринт, 2012. 319 с.
119. Зверяков М. І., Мащевська В. В. Політична економія: навчальний посібник для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Одеса : Вид-во «Атлант», 2009. 202 с.
120. Звітність // Офіційний сайт АТ "Турбоатом". URL : <http://www.turboatom.com.ua/ru/investors/reports> (дата звернення 2.04.2019).
121. Згуровський М. Шлях до інформаційного суспільства – від Женеви до Тунісу // Дзеркало тижня. 2005. № 34 (562). С. 4–7.
122. Зинов В. Г. Управление интеллектуальной собственностью. М. : Монолит, 2002. 552 с.
123. Иноземцев В. Л. За пределами экономического общества. М. : Academia Наука, 1998. 640 с.
124. Иванов Ю. Б., Кизим М. О., Тищенко О. М. Управління конкурентоспроможністю підприємства. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2010. 320 с.
125. Іванченко А. О. Тлумачний словник української мови. Харків : Фоліо, 2006. 540 с.
126. Ілляшенко С. М. Актуальні проблеми управління інтелектуальний капіталом підприємства // Механізм регулювання економіки. 2008. № 2. С. 91-101.

127. Ілляшенко С. М. Сутність, структура і методичні основи оцінки інтелектуального капіталу підприємства // Економіка України. 2008. № 11. С. 16–26.

128. Ільїн В. В., Кулагін Ю. І. Людини і світ : навчальний посібник. К. : Київ.нац.торг.-екон. ун–т, 2003. 283 с.

129. Інвестування в людський капітал у системі чинників забезпечення гідної праці : монографія / [О. А. Грішнова, О. В. Дорош, С. Я. Шурпа] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. О. А. Грішнкової. К. : КНЕУ, 2015. 222, [2] с.

130. Інформаційна база даних RUSLANA. URL : <https://www.bvdinfo.com/ru-ru/our-products/company-information/national-products/ruslana> (дата звернення 2.04.2019).

131. Капліна А. С. Поняття «розвиток» у категоріальному апараті теорії розвитку // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. 2012. №. 24. С. 57-63.

132. Касьянова Н. В. Управління розвитком підприємства на основі кумулятивного підходу: концепція, моделі, методи : монографія / НАН України, Інститут промисловості. Донецьк : СПД Куприянов В.С., 2011. – 374 с.

133. Кацура А. В. Развитие и информация: системность взаимоотношений // Сборник трудов ВНИИСИ «Системные аспекты концепции развития». Москва : ВНИИСИ, 2005. С. 22–31.

134. Кендюхов О. В. Теоретичні засади формування організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним капіталом підприємства // Вісник економіки транспорту і промисловості. 2011. № 36. С. 152–157.

135. Кендюхов О. В. Ефективне управління інтелектуальним капіталом : монографія. Донецьк : ДонУЕП, 2008. 363 с.

136. Кендюхов О. В. Ефективність управління клієнтським капіталом // Економіка промисловості. 2008. №4. С. 37-40.

137. Кіндзерський Ю. В. Деіндустріалізація та її детермінанти у світі // Економіка України. 2017. № 11. С. 48-72.

138. Кленін О. В. Вдосконалення механізму відтворення основного капіталу промислових підприємств : автореф. дис. канд. екон. наук. 08.06.01. Приазов. держ. техн. ун-т. Маріуполь, 2006. 20 с.

139. Князь С. Холявка Л. Сутність поняття і характеристики інтелектуального потенціалу підприємства. Економічний аналіз. 2013. Т. 12(3). С. 188-192.

140. Коваленко О. М. Інтелектуальний капітал: формування та розвиток в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.01. Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана". К., 2008. – 19 с.

141. Ковальов А. І. Семенова В. Г. Особливості впровадження моделі управління інтелектуальною власністю підприємства на засадах процесного підходу // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць. Одеса : Одеський національний економічний університет, 2015. № 58 (3). С. 113–119.

142. Ковтуненко К. В., Скороходова Л. В. Особливості обліку та оцінки інтелектуального капіталу як фактору інноваційного розвитку промислового підприємства: монографія. Луганськ : Вид-во «Ноулідж», 2013. 125 с.

143. Колот А. М. Інноваційна праця та інтелектуальний капітал у системі факторів формування економіки знань // Економічна теорія. 2007. №2. С. 3-13.

144. Колпакова О. Н. Управление интеллектуальным капиталом в инновационной экономике: методология и практика. Уфа : РИО БАГСУ, 2011. 207 с.

145. Коротков Э. М. Концепция менеджмента. Москва : Изд. консалт. комп. «ДеКА», 1997. 304 с.

146. Корчагин Ю. А. Человеческий капитал и инновационная экономика России : монографія. Воронеж : ЦИРЭ, 2012. 244 с.

147. Котковський В. С. Відтворення основних засобів та його фінансове забезпечення на підприємствах залізорудної промисловості України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.04.01. Київський нац. екон. ун-т. К., 2001. 15 с.

148. Кравчук Н. В. Тракткування сутності поняття «відтворення засобів праці» для цілей бухгалтерського обліку // Вісник соціально-економічних досліджень. 2014. Вип. 2. С. 92-97. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vsed_2014_2_17.pdf (дата звернення 2.04.2019).

149. Красильщиков В. Деиндустриализация, реиндустриализация и развитие // Мировая экономика и международные отношения. 2016. № 8. С. 34–43.

150. Кривенко К., Топішко І. Відтворення основних фондів // Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. К. : Видавничий центр "Академія", 2000. 864с.

151. Кривов'язюк І. В., Пушкарчук І. М., Волинчук Ю. В. Капіталізації як основа динамічного розвитку підприємств // Економічний форум. 2017. № 1 С. 135-143.

152. Крыгина А. М. Концептуальные основы развития и трансформации конкурентоспособности организационных территориально-воспроизводственных систем в строительстве // Фундаментальные исследования. 2013. №10, ч 5. С. 996-1000.

153. Крынская Л. И. Системный подход к построению модели развития регионов // Культура народов Причерноморья. 2004. №55, Т.3. С. 96–101.

154. Кузнецова І. О., Балабаш О. С. Мониторинг в процессе управления устойчивым развитием // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2015. №. 8. С. 83-97.

155. Кузьмін О. Є., Пирог О. В. Секторна модель розвитку національного господарства України в умовах постіндустріального суспільства // Бізнес Інформ. 2013. №7. С. 8-13.

156. Кузьмін О. Є., Ситник Й. С. Декомпозиція чинників і критеріїв оцінювання процесу інтелектуалізації систем менеджменту підприємств // Науковий журнал «Проблеми економіки». 2017. №1. С. 217-225.

157. Кузьмін О. Є., Ситник Й. С. Ризики та організаційне забезпечення процесу інтелектуалізації систем менеджменту підприємств // Науковий

вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент». 2017. Вип.23(1). С. 81-85.

158. Кузьмін О. Є., Шахно А. Ю. Оцінка рівня розвитку людського капіталу України в умовах глобалізації // Економіка та держава. 2018. №. 4. С. 7-11.

159. Кузьмін О. Є., Ліпич О. А. Концептуальні засади управління інтелектуальним капіталом підприємства // Актуальні проблеми економіки. 2011. №11. С. 137–144.

160. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Основи менеджменту. К. : Академвидав, 2003. 414 с.

161. Курц Х., Сальвадори Н. Теория производства: долгосрочный анализ / под ред. И.И. Елисеевой. М. : Финансы и статистика, 2004. 632с.

162. Кушерець В. І. Аналіз знання як стратегічного ресурсу трансформації суспільства (світоглядно-методологічний аспект) : автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософських наук за спеціальністю 09.00.03. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2003, 28 с.

163. Лайко О. І. Збалансоване відтворення капіталу як імператив сучасної інвестиційної політики розвитку товарних ринків // Економічні інновації. 2013, №52. С. 124-133.

164. Лапін О. В. Організаційно-економічні основи підвищення ефективності використання інтелектуального капіталу промислових підприємств : автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.06.01 / Одес. держ. екон. ун-т. О., 2006. 19 с.

165. Левицька І. В. Управління відтворенням основних засобів в корпораціях : Автореф. дис. докт. екон. наук. 08.00.04 / І.В. Левицька. – НУХТ. – Київ, 2011. – 40 с.

166. Леонтьев Б. Б. Цена интеллекта. Интеллектуальный капитал в российском бизнесе: оценка, ориентиры, моделирование, защита прав. М. : Издательский центр «Акционер», 2002. 196 с.

167. Леонтьев Б. Стратегии высокотехнологичного бизнеса // Журнал для акционеров. 2002. № 12. С. 33–37.

168. Леонтьев Б. Цена интеллекта. Интеллектуальный капитал в российском бизнесе. М. : Издательский центр «Акционер», 2002. 200 с.

169. Леушина О. Проблеми узгодження приватних і суспільних інтересів щодо відтворення інтелектуального капіталу на рівні підприємства // Україна: аспекти праці. 2012. № 1. С. 32-38.

170. Литвинов А. С. К вопросу определения сущности экономического воспроизводства // Економіка і організація управління. 2014. № 3-4. С.166-174.

171. Литвинов А. С. Показатели воспроизводства нематериальных ресурсов предприятия // Вісник Донецького національного університету. Серія В. Економіка і право. 2015. № 1. С. 213-218.

172. Литвинов А. С. Сущность воспроизводства ресурсов предприятия. // Національне виробництво й економіка в умовах реформування : стан і перспективи інноваційного розвитку та міжрегіональної інтеграції : зб. наук. праць міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський. 30 жовтня 2015 р. Тернопіль : Крок, 2015. С. 246-248.

173. Лігоненко Л. О. Інтелектуальний капітал підприємства: науково-методичні засади та результати оцінювання // Економіка України. № 5. 2014. С. 46–58.

174. Ліманські А. Проблеми управління інтелектуальним капіталом підприємства // Вісник Хмельницького національного університету. 2009. №5. С. 256-261.

175. Літвінов О. С. Визначення сутності зносу нематеріальностей // Актуальні проблеми економіки та управління в умовах системної кризи : матеріали всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Львів, 29 листопада 2016 р. Львів : Львівський інститут МАУП, 2016. С. 398-400.

176. Літвінов О. С. Визначення сутності інтелектуального капіталу // Modern Economics. 2018. № 11. С. 98-104.

177. Літвінов О. С. Визначення факторів конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я в умовах інноваційного розвитку // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Науки : економіка, політологія, історія. 2017. №4 (246). С. 58-69.

178. Літвінов О. С. Витратна модель оцінки вартості інтелектуального капіталу підприємства // Актуальні наукові дослідження у сучасному світі. 2018. № 9 (41), ч. 1 С. 103-110.

179. Літвінов О. С. Відтворення інтелектуального капіталу підприємства // Проблеми та перспективи розвитку підприємництва. 2016. № 3 (14) , Т 1. Харків : ХНАДУ, 2016 С.45-49.

180. Літвінов О. С. Відтворення нематеріальних ресурсів підприємства: сутність та види // Економіка та держава. 2015. №. 3. С. 59-63.

181. Літвінов О. С. Дематериализация экономики мира: существует ли предел постиндустриализации? // Modern Managment : Economy and Administration : monograph. Opole : The Academy of Managment and Administration in Opole, Publishing House WSZiA, 2018. P. 182-188.

182. Літвінов О. С. Дискусійні питання сутності стимулів в економіці // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць; за ред. М. І. Зверькова (голов. ред.) та ін. Одеса : ОДЕУ. 2009. Вип. 37. С. 101-106.

183. Літвінов О. С., Кузнецова К. П. Інтелектуальний капітал підприємства: сутність та види. Економіка і менеджмент 2019 : перспективи інтеграції та інноваційного розвитку : зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф., 18-19 квітня 2019 р. : у 8 т. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. Том 5. С. 56-58.

184. Літвінов О. С. Ефективність відтворення нематеріальних ресурсів підприємства // Актуальні проблеми економіки. 2015. № 6 (168). С. 39-47.

185. Літвінов О. С. Ефективність відтворення нематеріальностей // *Економіка підприємства* : сучасні проблеми теорії та практики : матеріали четвертої міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 18 вересня 2015 р.). Одеса : Атлант, 2015. С. 195.

186. Літвінов О. С. Знос та відтворення нематеріальних ресурсів підприємства // Економіст. 2015. №2. С.51-55.

187. Літвінов О. С. Інтелектуальний капітал підприємства: сутність, оцінка, розвиток : монографія. Одеса : Астропринт, 2019. 392 с.

188. Літвінов О. С. Інтелектуальний капітал, як складова нематеріальних активів підприємства // Сучасні тенденції розвитку світової економіки : збірник матеріалів восьмої міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 20 травня 2016 р.). Харків : ХНАДУ, 2016. С.79.

189. Літвінов О. С. Історичний розвиток розуміння сутності інтелектуального капіталу. *ADVANCES OF SCIENCE: Proceedings of articles the international scientific conference. Czech Republic, Karlovy Vary* (ISBN 978-80-7534-078-8). Ukraine, Kyiv, 28 September 2018 [Electronic resource] / Editors prof. L. N. Katjuhin, I. A. Salov, I. S. Danilova, N. S. Burina. Czech Republic, Karlovy Vary : Skleněný Můstek. Ukraine, Kyiv : MCNIP, 2018. P.1821-1831.

190. Літвінов О. С. Концептуальні підходи до визначення сутності інтелектуального капіталу // Підприємництво і торгівля : збірник наукових праць. – Львів : Видавництво ЛТЕУ, 2018. – Вип. 23. – С. 98-103.

191. Літвінов О. С. Межа постіндустріалізації економіки // Науковий журнал «Бізнес-інформ». 2018. №3 (482). С. 15-20.

192. Літвінов О. С. Методичні засади розрахунку швидкості та прискорення процесу економічного відтворення ресурсів // Економіка підприємства : сучасні проблеми теорії та практики : матеріали п'ятої міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 15-16 вересня 2016 р.). Одеса : Атлант, 2016. С. 288-290.

193. Літвінов О. С. Місце R&D в процесі розширеного відтворення інтелектуального капіталу підприємства // Підприємницька модель економіки та управління розвитком підприємства : тези I Міжнародної науково-практичної конференції (8-9 листопада 2018 р.). Житомир, 2018. С. 515-518.

194. Літвінов О. С. Моделювання відтворення інтелектуального капіталу закладів вищої освіти // Суспільна місія класичного університету в сучасному

світі : тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції приуроченої до 100-річчя ДНУ імені Олесья Гончара, 11-12 жовтня 2018 р. / ред. кол. : М. В. Поляков (голова) та ін. Д. : ДНУ, 2018. С. 241-243.

195. Літвінов О. С. Модель відтворення інтелектуального капіталу підприємства // Конкурентоспроможність національної економіки : матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції, 4-5 жовтня 2018 р. К., 2018. С. 172-175.

196. Літвінов О. С. Особливості оцінки інтелектуального капіталу підприємства // Маркетингові технології в умовах глобалізації економіки України : тези доп. XIII міжнар. наук.-практ. конф., (Хмельницький-Кам.-Подільський, 29 листоп. – 1 груд. 2018 р.). Хмельницький : ХНУ, 2018. С. 196-198.

197. Літвінов О. С. Оцінка вартості людського, організаційного, інтелектуально-технологічного капіталів та капіталу відносин машинобудівних підприємств України // Economic and Legal Foundations of the Public Transformations in Conditions of Financial Globalization : monograph / edited by Yu. Pasichnyk. Yunona Publishing : New York, USA. 2018. P. 244-253.

198. Літвінов О. С. Оцінка інтелектуального капіталу підприємства // Evropský časopis ekonomiky a managementu. 2018. Vol. 4, Issue 5. S. 64–74.

199. Літвінов О. С. Оцінка інтелектуального капіталу підприємства за рівнем наднормованого прибутку // International Scientific Conference Modern Economic Research : Theory, Methodology, Strategy : Conference Proceedings, Part I, September 28, 2018. Kielce, Poland : Baltija Publishing. P.115-117.

200. Літвінов О. С. Складові інтелектуального капіталу підприємства // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики : Матеріали сьомої міжнар. наук.-практ. конф. (14-15 вересня 2018 р.). Одеса : Атлант, 2018. 248 с.

201. Літвінов О. С. Стадії відтворення гудвіла підприємства // Східна Європа : економіка, бізнес та управління. 2016. №4. С. 159-162.

202. Літвінов О. С. Структура інтелектуального капіталу підприємства // Економіка підприємства : теорія і практика [Електронний ресурс] : зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф., 12 жовтня 2018 р. Київ : КНЕУ, 2018. С. 43-46.

203. Літвінов О. С. Сутність відтворення нематеріальних ресурсів підприємства // Сучасна економічна теорія в умовах глобалізаційних викликів : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 16 грудня 2015 р.) / укл. Л. А. Підопригора. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. С. 30-32.

204. Літвінов О. С. Теоретичні засади відтворення інтелектуального капіталу підприємства // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць; за ред. М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. Одеса : ОНЕУ, 2018. № 3 (67). С. 91-103.

205. Літвінов О. С. Теоретичні проблеми динаміки зносу та відтворення нематеріальних ресурсів підприємства як складової його конкурентоспроможності // Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств : монографія / за заг. ред. професора О. Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2017. С. 428-441.

206. Літвінов О. С. Управління відтворенням нематеріальних ресурсів підприємства // Економіка підприємства : теорія і практика [Електронний ресурс] : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 13 жовтня 2016 р.). Київ : КНЕУ, 2016. С. 140-141.

207. Літвінов О. С. Управління інтелектуальним капіталом підприємством, як засіб підвищення конкурентоспроможності // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент». 2018. Вип. 6 (76). С. 81-85.

208. Літвінов О. С. Фактори економічної безпеки // Вісник соціально-економічних досліджень. 2013. №2 (49), ч.1. С. 40-48.

209. Літвінов О. С. Фактори енергоємності продукції промислового підприємства: монографія. Одеса : ОНЕУ, 2006. 242 с.

210. Літвінов О. С., Капталан С. М. Індикатори рівня організаційно-економічного забезпечення управління зовнішньоекономічною діяльністю агропромислових формувань // Фінансово-економічні механізми підтримки суб'єктів реального сектора економіки України в умовах дії Угоди про асоціацію з ЄС : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 24 трав. 2017 р.). Львів : НІСД, Алерта, 2017. С. 81-84.

211. Літвінов О. С., Сукач О. О. Вплив заробітної плати на міжнародний рух робочої сили // Економіка підприємства : сучасні проблеми теорії та практики : матеріали шостої міжнар. наук.-практ. конф., 22-23 вересня 2017 р. Одеса : Атлант, 2017. С. 304-305.

212. Літвінов О. С., Анохіна К. О. Методичні основи відтворення нематеріальних ресурсів // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. 2014. №. 12. С. 90-98.

213. Літвінов О. С., Анохіна К. О. Методичні основи оцінки зносу нематеріальних ресурсів // Торгівля, комерція, підприємництво. 2014. №. 17. С. 127-130.

214. Літвінов О. С., Анохіна К. О. Проблеми визначення рівня зносу нематеріальних ресурсів підприємства // International Scientific-Practical Conference Economic Development Strategy in Terms of European Integration : Материали конференции., May, 27, 2016. Вільнюс : Aleksandras Stulginskis University, 2016. С. 115-117.

215. Літвінов О. С., Анохіна К. О. Теоретичні проблеми встановлення рівня зносу нематеріальних ресурсів підприємства // Сучасні економічні системи : стан та перспективи : тези доп. VI Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф., 14-15 травня 2015 р. Хмельницький : ХКТЕІ, 2015. С. 13.

216. Літвінов О. С., Анохіна К.О. Управління нематеріальними активами як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства // Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення : монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2013. С. 290-313.

217. Літвінов О. С., Капталан С. М. Визначення сутності та складових організаційно-економічного механізму управління підприємством в умовах інноваційного розвитку // Управління розвитком. 2016. № 3 (185). С. 59-65.

218. Літвінов О. С., Капталан С. М. Методичні основи оцінки рівня організаційно-економічного забезпечення управління діяльністю підприємства // Розвиток торгівлі та підприємництва в Україні : тенденції та перспективи : зб. наукових праць за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 25-26 травня 2017 р.) – Одеса : ОТЕІ КНТЕУ, 2017. С. 73-75.

219. Літвінов О. С., Капталан С. М. Організаційно-економічні складові механізму управління підприємством в умовах інноваційного розвитку // Financial-economic and innovative support of entrepreneurship development in the spheres of economy, tourism and hotel-restaurant business : collective monograph / Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. Yatsenko V. M. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2017. P.318-327.

220. Літвінов О. С., Капталан С. М. Оцінка рівня організаційно-економічного забезпечення управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств олійно-жирової промисловості // Інформаційне суспільство : технологічні, економічні та технічні аспекти становлення : матеріали міжнар. наук. Інтернет-конф., Тернопіль, 12 лип. 2017 р. Вип. 21. Тернопіль. 2017. С. 78-80. Режим доступу : <http://www.konferenciaonline.org.ua/arhiv-konferenciy/-arhiv-konferenciy12-07-2017> (дата звернення 2.04.2019).

221. Літвінов О. С., Капталан С. М. Складові організаційно-економічного механізму управління підприємством // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2017. № 3 (18), Т. 1. С. 41-45.

222. Літвінов О. С., Капталан С. М. Сутність організаційно-економічного механізму управління підприємством // Сучасні тенденції розвитку світової економіки : зб. матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 26 трав. 2017 р. Харків : ХНАДУ, 2017. Т. II. С. 60-61

223. Літвінов О. С., Капалан С. М. Сутність та види механізмів в економіці // Східна Європа : економіка, бізнес та управління. 2017. Вип. 6 (11). С. 142-145. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/11_2017/30.pdf (дата звернення 07.05.2019).

224. Літвінов О. С., Ковальов А. І. Вимірювання рівня розвитку інтелектуального капіталу промислових підприємств України // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія : Економічні науки. 2019. № 1 (131). С. 82-97.

225. Літвінов О. С., Ковальов А. І. Інтелектуальний капітал як фактор виробничої функції підприємства // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 24, Ч. 2. С. 58-63.

226. Літвінов О. С., Літвінова В. О. Визначення рівня економічної безпеки підприємства аналітико-графічним методом // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. 2014. № 10. С. 94-103.

227. Літвінов О. С., Літвінова В. О. Теоретичні питання відтворення гудвілу // Стратегії сталого розвитку: на шляху до сильнішої громади : матеріали наук.-практ. конф., м. Северодонецьк, 21 жовтня 2016 р. Северодонецьк : вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля, 2016. С.56-57.

228. Літвінов О. С., Малишко В. С. Показники ефективності відтворення нематеріальних ресурсів підприємства // Вісник соціально-економічних досліджень. 2015. № 2. С. 144-149.

229. Літвінов О. С., Малишко В. С., Літвінова В. О. Розвиток молодіжного підприємництва у вищому закладі освіти // Сучасні детермінанти розвитку бізнес-процесів в Україні: тези доп. III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., (м. Київ, 11 квітня 2019 р.). Київ : КНУТД, 2019. С. 27-30.

230. Літвінов О. С., Малишко В.С. Оцінка вартості інтелектуального капіталу промислових підприємств України // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. №5. Т.2 (262). С. 109-115.

231. Літвінов О. С., Ніколаєва А. В. Аналіз факторів капіталізації підприємства // Збірник наукових праць Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. Економіка та підприємництво. 2018. № 41. С. 80-90.

232. Літвінов О. С., Радулов Д.Д. Вплив органів державної влади на діяльність промислових підприємств як один із зовнішніх факторів їх конкурентоспроможності, // Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення : монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2013. С. 250-269.

233. Літвінов О. С., Сукач О. О. Аналіз взаємозв'язку структури витрат на оплату праці та ефективності праці на підприємствах кабельної промисловості // Трансформаційні процеси економічної системи в умовах сучасних викликів : монографія / за заг. ред. В. І. Гринчуцького. Тернопіль : Крок, 2014. С. 456-466.

234. Літвінов О. С., Сукач О. О. Ефективність витрат на оплату праці як фактор конкурентоспроможності підприємства // Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення : монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2013. С.459-470.

235. Літвінов О. С. Управління закладами охорони здоров'я в умовах конкурентного середовища // Ефективна економіка, [online] 2015. № 2. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5418> (дата звернення 07.05.2019).

236. Лобов С. П. Оцінка економічної ефективності діяльності підприємства з позиції його акціонерів // Економічний вісник національного гірничого університету. 2014. № 4. С. 116-122.

237. Ляшенко В. І., Харазішвілі Ю. М. Стратегічні сценарії структурного розвитку промислових регіонів України // Вісник економічної науки України. 2016. № 2. С. 113-126.

238. Ляшенко В. І., Котов І. В. Украша ХХІ: неоіндустріальна держава або "крах проекту"? : монографія. НАН України, Ін-т економіки пром-сті; Полтавський ун-т економіки і торгівлі. Київ, 2015. 196 с.

239. Маевский В. И. Экономические основы макроэкономической теории воспроизводства // ЭНСР. 2014. №1 (64). С. 12-21. URL : <https://cyberleninka.ru/article/n/ekonomicheskie-osnovy-makroekonomicheskoy-teorii-vosproizvodstva> (дата обращения: 24.06.2018).

240. Макаров П. Ю. Генезис моделей структуры интеллектуального капитала // Современные научные исследования и инновации. 2014. № 5. URL : <http://web.snauka.ru/issues/2014/05/33586>.

241. Мала Н. Т., Грабельська О. В. Економічний розвиток підприємства: планування та моделювання // Вісник НУ «Львівська Політехніка». Львів : Видавництво Львівської політехніки. 2012. №739. С. 22-30

242. Малюта Л. Оцінювання рівня інноваційного розвитку промислового підприємства // Соціально-економічні проблеми і держава. 2011. Вип. 1 (4). URL : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11mlyrpp.pdf> (дата звернення 2.04.2019).

243. Мамонтова Н. А. Тенденції та особливості формування та використання інтелектуального капіталу в Україні // Економіка України. 2010. С. 30-39

244. Мандибура В. О. Особливості фінансового забезпечення відтворення робочої сили в умовах ринкової трансформації // Реформа фінансово-кредитної системи перехідної економіки : збірник наукових праць. Луцьк : Ред.-вид. відділ ВДУ ім. Лесі Українки, 1997. С. 371–377.

245. Маркс К., Энгельс Ф. Собр. соч. : в 39 т. М. : Политиздат, 1955-1981. Т. 23. Капитал. Т.1. 2-е. узд. М. : Политиздат, 1960. 907 с

246. Маркс К., Энгельс Ф. Собр. соч. : в 39 т. М.: Политиздат, 1955-1981. Т. 42. 1844-1848 года. М. : Политиздат, 1974. 535 с.

247. Маршалл А. Принципы экономической науки : в 3 т. М. : Издательская группа «Прогресс», 1993. Т. 2. Экономическая мысль Запада, 1993. 415 с.

248. Маслеченков Ю. С. Технология и организация работы банка : теория и практика. Москва : ДЕКА, 1998. 432 с.

249. Матиевич А. С. Анализ отдельных показателей оценки управления воспроизводством основных фондов // Вестник КемГУ. 2014. №1. (57), Т.1. С. 224-230.

250. Матющенко С. С. Интеллектуальный капитал в современных экономических условиях: значение, структура, учет и оценка // Бизнес Информ. 2014. № 11. С. 318–322.

251. Махлуп Ф. Производство и распространение знаний в США ; пер. с англ. М. : Прогресс, 1966. 462 с.

252. Мельник Л. Г. Фундаментальные основы развития. Сумы : ИТД «Университетская книга», 2003. 288 с.

253. Мельник Л. Г. Информационная экономика. Сумы : Университетская книга, 2006. 288 с.

254. Менеджмент регіонального розвитку : монографія. / за ред. О. В. Васильєва, К. А. Фісуна. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2010. 375 с.

255. Мескон М. Х., Альберт М., Хедуори Ф. Основы менеджмента. М. : Дело, 2002. 704 с.

256. Михайловська І. М., Ткач К. І. Місце корпоративної соціальної відповідальності у системі управління розвитком підприємства // Вісник ХНУ. 2014. №4., Т. 2. С. 146-149.

257. Мірошник Р. О. Управління розвитком нематеріальних активів підприємства // Вісник НУ «Львівська Політехніка» «Логістика». 2011. №707. С. 232-237.

258. Мойсеєнко І. П. Управління інтелектуальним потенціалом : Монографія. – Львів : Аверс, 2007. – 304 с.

259. Мочерний С. Відтворення // Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т. 1. – К.: Видавничий центр "Академія", 2000. – С. 223.

260. Мэй М. Трансформация функции финансов / пер. с англ. М. : ИНФРА-М, 2005. С. 106.

261. Новик И. Б. Развитие и системы // Сборник трудов ВНИИСИ «Системные аспекты концепции развития». Москва : ВНИИСИ, 1985. С. 14–22.

262. Новый иллюстрированный энциклопедический словарь / ред. кол. : В. И. Бородулин, А. П. Горкин, А. А. Гусев и др. М. : Большая Рос. энцикл., 2000. 912 с.

263. Ногин В. Д. Принцип Эджворта-Парето и относительная важность критериев в случае нечеткого отношения предпочтения // Журнал вычислительной математики и математической физики. 2003. т. 43, № 11. С. 1676-1686.

264. Носова Т. І. Управління інтелектуальним потенціалом торговельних підприємств : автореф. дис ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків. 2016. 24 с.

265. Оваденко В. О. Підвищення ефективності використання та відтворення основних виробничих фондів підприємства (за матеріалами підприємств сільськогосподарського машинобудування України) : автореф. дис. канд. екон. наук. 08.06.01 / Київський національний економічний ун-т. К. : КНЕУ. 2005. 18 с.

266. Ожегов С. М. Словарь русского языка / под ред. чл. корр. АН СССР Н. Ю. Шведовой : 20–е изд., стереотип. М. : Рус. яз., 1988. 750 с.

267. Олійник О. В. Економічний механізм розширеного відтворення в сільському господарстві в умовах циклічності його розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук. Суми, 2005. 36 с.

268. Осипов В. И. Экономика предприятия : учебник. Одесса : Маяк, 2005. 720 с.

269. Основи економічної теорії / за ред. С. В. Мочерного. Тернопіль : АТ «Тарнекс», 1993. – 688 с.

270. Остапова Г. В., Остапова Е. А., Лойко Д. П. Организационно-экономический механизм корпоративного управления в современных условиях реформирования экономики Украины. Донецк, 2001. 279 с.

271. Оцінка майнових прав інтелектуальної власності : постанова Каб. Міністрів України від 03.10. 2007 р. № 1185 про затвердження Національного стандарту // Уряд. кур'єр. 2007. № 191.

272. Павленко Т. В. Економічний механізм управління інтелектуальною власністю промислового підприємства // Актуальні проблеми економіки. 2009. № 4 (94). С. 124–129.

273. Пархоменко В., Пархоменко А. Інтелектуальний капітал – основа розвитку підприємства // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2012. Вип. 1, Т. 3. С. 18 – 23.

274. Пащенко О. П. Стратегічне управління розвитком підприємства // Вісник Хмельницького національного університету; серія: Економічні науки. – Хмельницький: 2011. № 2, Т. 2. С. 99-103.

275. Петрова М., Дьякона В., Димитрова С. Система управління інтелектуальним капиталом предприятия // International Journal of Innovative Technologies in Economy. 2016. №. 1 (3). с.16-22.

276. Петрович Й. М., Кім А. Ф., Семенів О. М. та ін. Економіка підприємства / за заг. ред. Й.М. Петровича. Львів : «Новий світ», 2000. 680 с.

277. Писаренко Ю. В. Аналіз нематеріальних активів як об'єкт контролю // Фінанси, облік і аудит : зб. наук. праць. К. : КНЕУ. 2008. Вип. № 12. С. 306-312.

278. Підгорний А. З., Милашко О. Г. Система національних рахунків : навч. посібник // ОДЕУ. Одеса. 2009. 18 с.

279. Платон Апология Сократа / пер. с древнегреч. М. С. Соловйов и др.; общ. ред. А. Ф. Лосев. М. : Эксмо, 2015. 127 с.

280. Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в эконометрическом моделировании / пер. с пол. В. В. Иванова. Москва : Финансы и статистика, 1989. 175 с.

281. Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в экономических исследованиях : методы таксономии и факторного анализа / пер. с пол. В. В. Иванова; под ред. В. М. Жуковской. М. : Статистика, 1980. 151 с.

282. Подольчак Н. Ю. Оцінювання рівня соціально-економічної ефективності систем менеджменту підприємств шляхом застосування локальних показників. Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Менеджмент та підприємництво в Україні : етапи становлення та проблеми розвитку”. 2010. № 682. С. 106–115.

283. Пожуєв В. І. інтелектуальний капітал як стратегічний потенціал організації // Гуманітарний вісник ЗДІА. 2009. № 37. С. 4-15.

284. Покритан А. К., Збарський М. І. Політична економія. Одеса : ОДЕУ, 2004. 320 с.

285. Пономаренко В. С. Механізм санаційного управління підприємством: засади формування та моделі реалізації : монографія. Х. : ІНЖЕК, 2009. 303 с.

286. Пономаренко В. С., Пушкар О. І., Тридід О. М. Стратегічне управління розвитком підприємства. Харків : Вид. ХДЕУ, 2002. 640 с.

287. Пономаренко В. С., Тридід О. М., Кизим М. О. Стратегія розвитку підприємства в умовах кризи : монографія. Х. : Видавничий Дім «ІНЖЕК», 2003. 328 с.

288. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги : у 2 томах. Том 1. У полоні Платонових чар / пер. з англ. О. Коваленко. К. : Основи, 1994. 444 с.

289. Приймак Н. С. Методологія оцінки ефективності амортизаційної політики підприємства // Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. 2011. №2 (25). С. 50-59.

290. Пудичева Г. О. Управління енергетичним господарством бюджетних та комерційних підприємств на засадах контролінгу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук за спец. 08.00.04 / ОНЕУ. Одеса, 2015. 20 с.

291. Пухальська А. П. Механізм управління інтелектуальною власністю підприємств машинобудівної галузі // Бізнес-інформ. 2013. № 2. С.128–134.

292. Раєвнева О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізм, моделі : монографія. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2006. 496 с.

293. Раєвнева О. В., Берест М. М. Санаційна стратегія промислового підприємства: механізм формування та моделі реалізації : монографія. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2012. 344 с.

294. Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б. Современный экономический словарь : 2-е изд., испр. М. : ИНФРА-М, 1999. 479 с.

295. Райко Д. В. Стратегічне управління розвитком маркетингової діяльності: методологія та організація : монографія. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2008. 632 с.

296. Рассел Б. История западной цивилизации. Ростовн/Дону : Феникс, 1998. 992 с.

297. Регулярна інформація // Офіційний сайт АТ «Мотор Січ». URL : http://www.motorsich.com/ukr/investors/othetnost/reg_inform/ (дата звернення 2.04.2019).

298. Річна статистична звітність емітенту. URL : <https://smida.gov.ua/db/emitent/year/xml/showform/> (дата звернення 2.04.2019).

299. Родбертус К. Сочинения. Выпуск 1. К освещению социального вопроса. Социальные письма к фон-Кирхману. Письмо второе и третье / перевод с немецкого проф. М.Н.Соболева. С.Петербург : Издание Н. Глаголева, 1904. 302 с.

300. Ротанов Г. М. Формування системи відтворення основних засобів промислового підприємства // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2013. Вип. 23. С. 3-9.

301. Рязанова О. Е. Интеллектуальный капитал в системе экономических категорий // Экономические науки. №6. 2011. С. 36-40.

302. Сабадирьова А. Л., Бабій О. М., Куклінова Т. В., Салавеліс Д. Є. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посібн. Одеса : ОНЕУ. 2013. 343 с.

303. Сазонов Р. В., Ширко О. В., Шпунт Т. М. Інноваційне відтворення основних фондів підприємств України // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. 2014. Вип. 11(2). С. 322-329.

304. Сазонов С. Интеллектуальная собственность и свободное общество // Материалы третьих чтений памяти Г. В. Лебедева. URL : <http://g-1-memorial.ice.ru/135697> (дата звернення 2.04.2019).

305. Сакайя Т. Стоимость, созданная знаниями или История будущего // Новая индустриальная волна на Западе : антология / под ред. В. Л. Иноземцева. М. : Academia, 1999. С. 337–371.

306. Сардак О. В. Розробка системи компетенцій персоналу підприємства // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». 2010. Вип. 4 (3). С. 122–126.

307. Своробович Л. Н., Єгупов Ю. А. Методические основы формирования системы материального поощрения на машиностроительных предприятиях // Науковий вісник. Одеський держ. екон. ун-т. Всеукр. асоц. молод. наук. – Науки : економіка, політологія, історія. 2010. №10 (111). С. 210-223.

308. Севрюкова С. В. Актуальні питання відтворення людського капіталу домогосподарств регіонів України // Формування ринкової економіки : зб. наук. пр. – К. : КНЕУ, 2012. Спец. вип. : Праця в ХХІ столітті: новітні тенденції, соціальний вимір, інноваційний розвиток. Т.2. С. 358-370.

309. Селезнев Е. Н. Интеллектуальный капитал как объект управления // Справочник экономиста. 2007. № 2. URL : http://www.profiz.ru/se/2_2007/intelkapital. (дата звернення 2.04.2019).

310. Семенова В. Г. Дослідження сутності інтелектуальної власності в сучасних економічних умовах. Технологический аудит и резервы производства. 2015. №6(5). С. 74-77.

311. Семенова В. Г. Дослідження сутності інтелектуальної власності в сучасних економічних умовах // Технолог. аудит и резервы пр.- ва. 2015. № 6 (26). С. 74 – 77.

312. Семенова В. Г. Еволюція інтелектуальної власності // Економіка, менеджмент та фінанси: аналіз тенденцій та перспектив розвитку : матеріали

Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 27-28 листоп. 2015 р.) / Київ. екон. наук. центр. Київ, 2015. Ч. II. С. 42 – 43.

313. Семенова В. Г. Механізм формування інтелектуальної власності підприємств // Ефективна економіка : електрон. наук. фах. вид. 2015. № 7. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/> (дата звернення 2.04.2019).

314. Семенова В. Г. Особливості координування процесів використання інтелектуальної власності підприємства // Економіка і організація управління. 2014. №. 1-2. С. 226-232.

315. Семенова В. Г. Складові системи управління інтелектуальною власністю підприємств // Экономика : реалии времени. 2015. №. 3 (19). С. 159-165.

316. Семенова В. Г. Управление интеллектуальной собственностью предприятий: теория та практика : монографія. Одеса : Атлант, 2015. 321 с.

317. Семенова В. Г., Обертайло М. В. Інноваційно-інвестиційний розвиток – основа конкурентоспроможності промислових підприємств // Конкурентоспроможність підприємства : оцінка рівня та напрями підвищення : монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. Одеса, Атлант, 2013. С. 211- 235.

318. Семиноженко В. П. Інтелектуальна економіка : майбутнє України // Проблеми науки. 2001. № 6. С. 2–6.

319. Сентігельці // Матеріал з Вікіпедії. URL : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%BD%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D1%86%D1%96> (дата звернення 2.04.2019).

320. Сисмонди Ж. Симонд Новые начала политической экономии или О богатстве в его отношении к народонаселению. Том 1. М. : Государственное Социально–Экономическое Издательство, 1936. 386 с.

321. Сисмонди Ж. Симонд Новые начала политической экономии или О богатстве в его отношении к народонаселению. Том 1. М. : Государственное Социально–Экономическое Издательство, 1936. 386 с.

322. Сіменко І. В. Якість організаційної структури управління суб'єктом господарювання: аспекти і параметри оцінки // Актуальні проблеми економіки. 2009. № 12. С. 106-113.

323. Скворцов І. Б., Анісімова М. В., Швед Л. Р. Сутність і проблеми інноваційного відтворення основних засобів підприємства // Редакционная коллегия. 2013. С. 153.

324. Скоблякова И. В. Воспроизводство индивидуального и общественного человеческого капитала в постиндустриальной экономике : автореф. дис. докт. екон. наук / Орловский государственный технический университет. Орел, 2008. 48 с.

325. Словарь русского языка / гл. ред. А. П. Евгеньева. Москва : Русский язык, 1984. Т. III. 1299 с.

326. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. М. : Соцэкгиз, 1962. 677 с.

327. Собко О. М. Інтелектуальний капітал підприємства : концептуалізація–функціонування–розвиток : монографія. Тернопіль : Крок, 2014. 360 с.

328. Соболева И. Парадоксы измерения человеческого капитала // Вопросы экономики. 2009. № 9. С. 51-70.

329. Советский энциклопедический словарь / гл. ред. А. М. Прохоров. : 4 изд. Москва : Сов. Энциклопедия, 1986. 1600 с.

330. Современная философия : словарь хрестоматия. / сост. Л. В. Жаров и др. Ростов– на–Дону, Феникс, 1995. 511 с.

331. Сомервелла–Тойнбі А. Дослідження історії. Скорочена версія томів VII / пер. з англ. В. Митрофанова, П. Тарашук. Т. 2. К. : Основи. 1995. 406 с.

332. Старицький Т. М. Раціональне відтворення основного капіталу в сільському господарстві : автореф. дис. канд. екон. наук. 08.07.02 / Нац.наук. центр "ІАЕ" УААН. К., 2006. 22 с.

333. Статистичні бази звітності підприємств за 2009-2017 рр. / Бюро Ван Дайк. URL : <https://ruslana.bvdep.com>

334. Степаненко С. В. Підвищення ефективності процесів суспільного відтворення та використання національного багатства // Теорія та практика державного управління. 2013. Вип. 3. С. 81-88. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Tpdu_2013_3_14.pdf (дата звернення 2.04.2019).

335. Степанов И. Г., Матиевич А. С. Систематизация показателей анализа воспроизводства основных фондов // Вестник Пермского университета. Сер. Экономика. 2012. Вып. 1 (12). С. 66–76.

336. Студінська Г. Я. Методологічні підходи до визначення поняття бренд // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. 2014, № 8 (1). С. 121-125.

337. Ступень О. І. Раціональне відтворення засобів виробництва у сільському господарстві // Науковий вісник НЛТУ України. 2013. Вип. 23(16). С. 299-305. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnltu_2013_23.16_49.pdf (дата звернення 2.04.2019).

338. Ступнікер Г. Формування і оцінка інтелектуального капіталу підприємства // Економічний аналіз. 2010. Вип. 5. С. 189

339. Тадоро М. П. Экономическое развитие / пер. с англ. Москва : ЮНИТИ, 1997. 671 с.

340. Терещенко Э. Ю., Заргана М. А. Выбор показателей управления перспективным развитием производственно-хозяйственных систем // Экономика і організація управління. 2009. № 9. С.13-33.

341. Титов П. М. Общая теоретическая экономика. Екатеринбург : ООО «Издательство «Калан», 2011. 256 с.

342. Ткаченко А. О. Поняття та структура інтелектуального капіталу підприємства // Управління розвитком. 2013. № 12. С. 27-29.

343. Турило А. М., Турило А. А., Романченко Н. В., Святенко С. В. Економічний розвиток структурних підрозділів підприємства: оцінка,

механізм, мотивація : монографія. К. : Центр навчальної літератури, 2009. 303 с.

344. Уляницький З. В. Проблеми управління інтелектуальним капіталом та способи їх вирішення // Вісник Національного університету Львівська політехніка. Менеджмент та підприємництво в Україні : етапи становлення і проблеми розвитку. 2013. №769. С. 111-112.

345. Фатхутдинов Р. А. Система менеджмента. Москва : Интел-Синтез, 1997. 352 с.

346. Фещур Р. В., Самуляк В. Ю. Управління розвитком машинобудівних підприємств // Вісник ЛНІ. 2008. №5. С. 100–109.

347. Философская энциклопедия : в 5 томах. Т.4 «Наука–логики» – Сигети / гл. ред. Ф. В. Константинов. М. : «Советская энциклопедия», 1967. 592 с.

348. Философский словарь / Под ред. И. Т. Фролова : 6–е изд., перераб. и доп. М.: Политиздат, 1991. 560 с

349. Философский энциклопедический словарь / ред. Е. Ф. Губский, Г. В. Кораблева, В. А. Лутченко. М. : ИНФРА-М, 1997. 576 с.

350. Філософський словник / за ред. В. І. Шинкарука : 2-е вид. К. : Голов. ред. УРЕ, 1986. 800 с.

351. Фінансовий механізм управління інтелектуальною власністю : автореф. дис.. канд. екон. наук : 08.00.08 / Донец.нац. ун-т. Донецьк, 2008. 20 с.

352. Фокс Дж. Торговельна політика США – час почати спочатку // Економіка України. 2017. № 5-6. С. 16–30.

353. Фоменко А. В., Кучмай Ю. І. Удосконалення управління розвитком підприємств машинобудівної галузі // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія : Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2014. № 65. С. 184-189.

354. Фурье Ш. Избранные сочинения : в 4-х томах. Т. 3- 4. Новый хозяйственный и социетарный мир. М., Л. : Изд-во АН СССР, 1951. Т. 3. 600 с., Т. 4. 587 с.

355. Хамініч С. Ю. Управління підприємством на засадах освітнього потенціалу : монографія. Д. : Вид-во ДНУ, 2006. 288 с.

356. Харазішвілі Ю. М., Дронь І. В. Проблеми інтегрального оцінювання рівня економічної безпеки держави // Банківська справа. 2015. № 1 (133). С. 3-21.

357. Харченко В. Е. Человеческий капитал: проблемы накопления и использования. Белгород : ГТАСМ, 2001. 248 с.

358. Хаустова В. Є. Промислова політика в Україні: формування та прогнозування : монографія. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2015. 328 с.

359. Хвостіна І. М. Механізм управління розвитком підприємства // Журнал «Інвестиції : практика та досвід». 2015. № 1. С. 30-33.

360. Хикс Дж. Р. Стоимость и капитал / пер. с англ. М. : Изд-кая группа "Прогресс", 1993. 488 с.

361. Хілуха О. А., Кузьмін О. Є., Ліпич Л. Г. Управління інтелектуальним капіталом машинобудівних підприємств: теоретичні та прикладні положення: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 200 с

362. Хілуха О. А., Кузьмін О. Є., Ліпич Л. Г. Управління інтелектуальним капіталом машинобудівних підприємств: теоретичні та прикладні положення : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 200 с.

363. Цибульов П. М. Управління інтелектуальною власністю. К. : Держ. Ін-т інтел.власн., 2009. 312 с.

364. Цуркану В. И., Голочалова И. Н. Идентификация – важный логический прием при подготовке финансовой отчетности // Вестник профессиональных бухгалтеров. 2015. № 5. URL: <https://www.ipbr.org/vestnik/editions/2015/5/tsurcanu-golovachova> (дата звернення 9.04.2019).

365. Чорна М. В. Особливості розвитку підприємств ресторанного господарства // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" /

Дніпропетровський державний економічний університет. 2015. №1. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3710> (дата звернення 9.04.2019).

366. Чухно А. А. Інтелектуальний капітал: сутність, форми і закономірності розвитку // Економіка України. 2002. № 11. С. 48–55.

367. Шаблиста Л. М. Капітал підприємств: природа, структура, тенденції формування і відтворення // Економіка і прогнозування. 2012. №4. С. 36-45.

368. Шваб К. Четвертая промышленная революция / перевод с английского. М. : Издательство «Э», 2017. 208 с.

369. Швець Н. В. Організаційно-економічний механізм управління відтворенням основних засобів підприємства : автореф. дис. канд. екон. наук. 08.06.01 / Нац. гірничий ун-т. Дніпропетровськ, 2005. 16 с.

370. Швиданенко Г. О., Бойко Т. Л. Оцінювання та відтворення інтелектуальних активів підприємства // Формування ринкової економіки : наук. зб. / відп. ред. О. О. Беляєв / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ.нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К. : КНЕУ. 2010. Вип. 24. С. 75–85.

371. Швиданенко Г. О., Ніколайчук О. А. Чинники формування та розвитку інтелектуального капіталу як фактора інноваційного розвитку підприємств // Економічний форум. 2016. №. 1. С. 246-253.

372. Швиданенко Г. О., Шевчук Н. В. Управління капіталом підприємства : навч. посібник. К. : КНЕУ, 2007. 440 с.

373. Шикіна О. В. Організаційно-економічне забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук за спец. 08.00.04 / ОНЕУ. Одеса, 2015. 20 с.

374. Шимановська-Діанич Л. М. Управління розвитком персоналу організації: теорія і практика : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2012. 462 с.

375. Шинкаренко В. Г., Бурмака Н. Н. Исследование сущности понятия «развитие социально-экономической системы» // Экономика транспортного комплекса. 2013. № 21. С. 73-86.

376. Шишков Ю. Світова фінансова система: необхідність реформ // МЕИМО. 1999. № 11. С. 3–8.

377. Шиян Н. І, Ляліна Н. С. Організаційно-економічний механізм формування прибуткового виробництва продукції скотарства : монографія / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Х. : КП «Міськдрук», 2011. 275 с.

378. Школа В. Ю., Щербаченко В. А. Управление интеллектуальным капиталом предприятия машиностроительной отрасли // Основы ЭУП. 2013. №4 (10). С. 87-91.

379. Шкурупій О. В. Інтелектуальний капітал в умовах становлення постіндустріального суспільства: імперативи глобального економічного розвитку та орієнтири для України : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2010. 303 с.

380. Шнипко О. С. Модернізація основного капіталу – основи забезпечення конкурентоспроможності // Економіка і прогнозування. 2006.

381. Шовкун І. А. Неоіндустріалізація в Україні: чи є макроекономічні передумови та інвестиційний потенціал? // Економіка і прогнозування. 2016. № 4. С. 48-69.

382. Шубравська О. Сталій економічний розвиток: поняття і напрямки дослідження // Економіка України. 2005. №1. С. 36–42.

383. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития: исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры / пер. с нем. В. С. Автономова, М. С. Любского, А. Ю. Чепуренко; авт. вступ. ст. А. Г. Милейковский, В. И. Бомкин / под ред. А. Г. Милейковского. М. : Прогресс, 1982. 456 с.

384. Шумська С. С. Виробнича функція в економічному аналізі: теорія та практика використання // Економіка та прогнозування. 2007. №. 2. С. 138-154.

385. Юдкин Л. В., Берлин Ю. И. Статистический анализ взаимосвязей показателей управления капиталом и рыночной стоимости публичных компаний России. Часть 1 // Финансы и кредит. 2010. № 12. С. 47-54.

386. Янковий О. Г. Латентні ознаки в економіці : монографія. Одеса : Атлант, 2015. 168 с.
387. Янковий О. Г. Маркетинговий інструментарій статистичної оцінки конкурентоспроможності підприємств // Економіка: реалії часу : науковий журнал. 2014. № 4 (14). С. 63-72.
388. Янковий О. Г. Математико-статистические методы и модели в управлении предприятием. Одеса : ОНЕУ, ротапринт, 2014. 250 с.
389. Янковий О. Г. Статистична оцінка латентних економічних ознак / Теорія і методологія статистичного аналізу : зб. матер. міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 100-річчю від народження Й. С. Пасхавера. К. : КНЕУ, 2006. С. 327-335.
390. Янковой А. Г. Математико-статистические методы и модели в управлении предприятием. Одесса : ОНЭУ, 2014. 250 с.
391. Янковой А. Г. Многомерный анализ в системе STATISTICA. Одесса : Оптимум, 2001. 216 с.
392. Янковой А. Г. Оценка латентных показателей с помощью таксономического анализа // Вісник Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова. 2006. Т. 11, вип. 8. С. 140–158.
393. Ястремська О. М., Верещагіна Г. В. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2010. 392 с.
394. Accounting for subsidiary undertakings // Financial Reporting Standard (FRS), Accounting Standard Board (ASB), London. 2004. Vol.. 2.
395. Acquah M.. Social networking relationships, firms-specific managerial experience and firm performance in a transition economy: a comparative analysis of family owned and nonfamily firms. Research notes and commentaries // Strategic Management Journal. 2012 № 33. P. 1215-1228. Andriessen Daniel. Making sense of intellectual capital. Routledge, 2004. URL : <http://dx.doi.org/10.1002/smj.1973> (дата звернення 9.04.2019).
396. AICPA. Business Combinations // American Principles Board (APB) / American Institute of Certified Public Accountants. Trenton, NJ. 1970. Vol. 16.

397. Amirapu A., Subramanian A. Manufacturing or services? An Indian illustration of a development dilemma // Working Paper 409. 2015. June 2015. 53 p.

398. Andrews Dan, Criscuolo Chiara. Knowledge-Based Capital, Innovation and Resource Allocation // OECD Economics Department Working Papers. 2013. No. 1046. 80 p.

399. Andriessen Daniel. Making sense of intellectual capital. Routledge, 2004. 439 p. URL : https://books.google.nl/books?id=7CK4g_4btH4C&printsec=frontcover&hl=ru&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false (дата звернення 9.04.2019).

400. Apran J. S., Radebaugh L. H. // International Accounting and Multinational Enterprises. Boston: Warret Gorham & Lamont Inc. 1981. P. 224.

401. Awano G. et al. Measuring investment in intangible assets in the UK: results from a new survey // Economic & Labour Market Review. 2010. Vol. 4., №. 7. P. 66-71.

402. Ballester M., Garcia-Ayuso M., & Livnat J. The economic value of the R&D intangible asset // European Accounting Review. 2003. Vol. 12(4). P. 605–633.

403. Ballester M., Livnat J., Sinha N. Tracks: Labor costs and investments in human capital // Journal of Accounting, Auditing & Finance. 2002. Vol. 17(4). P. 351–373.

404. Bandeira A. M., Afonso O. Value of intangibles arising from R&D activities // The Open Business Journal. 2010. Vol. 3. P. 30–43.

405. Barth M. E., Clement M. B., Foster G., Kasznik R. Brand values and capital market valuation // Review of Accounting Studies. 1998. Vol. 3(1/2). P. 41–68.

406. Beaver W.H. Financial Reporting: An Accounting Revolution : 3 edition. Prentice Hall. 1997. 192 p.

407. Becker Gary S. Human Capital : 3rd edition. Chicago: University of Chicago Press, 1993. 412 p.

408. Ben-Porath Yoram The production of human capital and the life cycle of earnings // Journal of Political Economy 75. 1967. Vol.. 4, pt. 1 (August). P. 352–365.

409. Berger P. L., Hefner R. W. Spiritual capital in comparative perspective // Paper presented at the spiritual capital planning meeting / Institute for the Study of Economic Culture, Institute on Religion and World Affairs, Boston University. 2003. Vol. 10-11 October. URL : <http://www.metanexus.net/archive/spiritualcapitalresearchprogram/pdf/Berger.pdf> (дата звернення 9.04.2019).

410. Bini L., Dainelli F., Giunta F. Business model disclosure in the strategic report: entangling intellectual capital in value creation process // Journal of Intellectual Capital. 2016. Vol. 17, №. 1. P. 83-102.

411. Bontis N. Assessing knowledge assets: a review of the models used to measure intellectual capital // International Journal of Management Review. 2000. Vol. 13(1). P. 41-60. URL : <http://dx.doi.org/10.1111/1468-2370.00053> (дата звернення 9.04.2019).

412. Bontis N. et al. The knowledge toolbox: A review of the tools available to measure and manage intangible resources // European management journal. 1999. Vol. 17.4. P. 391-402.

413. Bontis N. Intellectual capital: an exploratory study that develops measures and models // Management Decision. 1998. Vol. 36, № 2. P. 63-76.

414. Bontis N. Managing organizational knowledge by diagnosing intellectual capital: framing and advancing the state of the field // International Journal of Technology Management. 1999. Vol. 18(5/6/7/8). P. 433-463. URL : <http://dx.doi.org/10.1504/IJTM.1999.002780> (дата звернення 9.04.2019).

415. Bontis N., Keow W. C. C., Richardson S. Intellectual capital and business performance in Malaysian industries // Journal of Intellectual Capital. 2000. Vol. 1(1). P. 85-100. URL : <http://dx.doi.org/10.1108/14691930010324188> (дата звернення 9.04.2019).

416. Bouteiller Ch. The Evaluation of Intangibles: Advocating for an Option Based Approach // VIth Alternative Perspectives on Finance Conference. Hamburg. 2002. August.

417. Brennan N. Intellectual capital: current issues and policy implications // Journal of Intellectual Capital. 2000. Vol. 1. No. 3. P. 206-240.

418. Brooking A. Corporate Memory: Strategies for Knowledge Management. London; New-York : International Thomson Business Press. 1999. P. 16–21.

419. Brooking A. Intellectual Capital: Core Asset for the Third Millennium Enterprise : 1st edition. London : Thomson Learning, 1996. 224 p.

420. Bruenig Elizabeth Stoker What some conservatives call kids now: Human capital // New Republic. 2015. February 21. URL : <http://www.newrepublic.com/article/121112/reformocons-want-invest-children-capital> (дата звернення 9.04.2019).

421. Bueno E. Salmador M. P., Rodriguez O., Catro G. M. D. Internal logic of intellectual capital: a biological approach // Journal of Intellectual Capital. 2006. Vol. 7(3). P. 394-405.

422. Bueno E., Salmador M. P., Rodriguez O. The role of social capital in today's economy; empirical evidence and proposal of new model of intellectual capital // Journal of Intellectual Capital. (2004). Vol. 5(4). P. 556-574. URL : <http://dx.doi.org/10.1108/14691930410567013> (дата звернення 9.04.2019).

423. Bueno E., Salmador M. P., Rodriguez O., Catro G. M. D. Internal logic of intellectual capital: a biological approach. // Journal of Intellectual Capital. 2006. Vol. 7(3). P. 394-405. URL : <http://dx.doi.org/10.1108/14691930410567013> (дата звернення 9.04.2019).

424. Bukh P.N., Larsen H.T., Mouritsen J. Constructing intellectual capital statements // Scandinavian Journal of Management. 2001. Vol. 17, No. 1. P. 87-108.

425. Bureau of Economic Analysis. URL : https://apps.bea.gov/iTable/index_FA.cfm (дата звернення 16.04.2019).

426. Cairncross A. What is Deindustrialization? // Deindustrialisation. F. Blackaby, ed. – London : Pergamon, 1979. C. 5-17.

427. Cañibano L. Accounting and intangibles // Revista de Contabilidad. 2018. Vol. 21, Issue 1, January–June P. 1-6.

428. Chakraborty S. K. Human Resource Measurement - A Challenge for Accountants // The Accounting Review. 1968. Vol. 43. No. 2. P. 217-224.

429. Chan K. H. Impact of intellectual capital on organisational performance: an empirical study of companies in the Hang Seng Index (Part 1) // The Learning Organization. 2009. Vol. 16(1). P. 4-21. URL : <http://dx.doi.org/10.1108/09696470910927641> (дата звернення 16.04.2019).

430. Chan S. H., Kensinger J. W., Martin J. D. The market rewards promising R&D-and punishes the rest // Journal of Applied Corporate Finance. 1992. Vol. 5(2). P. 59–66.

431. Chang W. S., Hsieh J. J. Intellectual capital and value creation-Is innovation capital a missing link? // International Journal of Business and Management. 2011. Vol. 6(2). P. 3-12. URL : <http://dx.doi.org/10.5539/ijbm.v6n2p3> (дата звернення 16.04.2019).

432. Chiucchi M. S., Dumay J. Unlocking intellectual capital // Journal of intellectual capital. 2015. Vol. 2. P. 305-330.

433. Clark C. The Conditions of Economic Progress. London : Macmillan, 1957. 720 p.

434. Cohen S., Kaimenakis N. Intellectual capital and corporate performance in knowledge-intensive SMEs // The Learning Organization. 2007. Vol. 14(3). P. 241-262. URL : <http://dx.doi.org/10.1108/09696470710739417> (дата звернення 16.04.2019).

435. Communication from the Commission // For a European Industrial Renaissance. COM 14 Final, Brussels. 22. 1. 2014. URL : Communication from the Commission // For a European Industrial Renaissance. COM 14 Final, Brussels. 2014

436. Coombs J. E., Bierly P. E. Measuring technological capability and performance // R & D Management. 2006. Vol. 36(4). P. 421–438.

437. Corrado C. Intangible capital and US economic growth // Review of income and wealth. 2009. Vol. 55(3). P. 661-685.

438. Corrado C., Carol A., Charles R. Hulten, Daniel E. Sichel Measuring capital and technology: An extended framework // Measuring Capital in the New Economy / eds. Carol A. Corrado, John C. Haltiwanger, and Daniel E. Sichel. Chicago : University of Chicago Press. 2005, P. 11–46.

439. Courteau L., Kao J., Richardson G. The equivalence of dividend, cash flows and residual earnings approaches to equity valuation employing ideal terminal value expression // Working paper. Université Laval. 2000. URL : <https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php?ID=901114082024074023127001109009102121062041056053016028064070127006067078097088025096071083123102087126073065016116083071103089110123001024110097002126065118112073124088082094097109013100103&EXT=pdf> (дата звернення 16.04.2019).

440. Cuozzo B. et al. Intellectual capital disclosure: a structured literature review // Journal of Intellectual Capital. 2017. Vol. 18. №. 1. P. 9-28.

441. Dasgupta S., Singh A. Manufacturing, Services and Premature Deindustrialization in Developing Countries: A Kaldorian analysis. UNU-WIDER : United Nations University // Working Paper. 2006. Vol. 49.

442. Data // The World Bank. URL : <http://databank.worldbank.org/data/home> (дата звернення 16.04.2019).

443. Davenport T. H., Prusak L. Working Organizations Manage What They Know // Harvard Business School Press, Boston, MA. 2000.

444. Davenport T.H., Prusak L. Information ecology: Mastering the information and knowledge environment // Oxford University Press : Inc. New York, NY, 1997. 266 p.

445. DeCarolis D. M., Deeds D. L. The impact of stocks and flows of organizational knowledge on firm performance. An empirical investigation of the biotechnology industry // Strategic Management Journal, 1999. Vol. 20. P. 953–968.

446. Dumay J. A critical reflection on the future of intellectual capital: from reporting to disclosure // *Journal of Intellectual Capital*. 2016. Vol. 17, No. 1. P. 168-184.

447. Dumay J., Bernardi C., Guthrie J., Demartini P. Integrated reporting: a structured literature review // *Accounting Forum*. 2016. Vol. 40, No. 3. P. 166-185.

448. Dumay J., Guthrie J. Involuntary disclosure of intellectual capital: is it relevant? // *Journal of Intellectual Capital*. 2017. Vol. 18, Issue: 1. P. 29-44.

449. Dumay J. Reflective discourse about intellectual capital: research and practice // *Journal of Intellectual Capital*. 2009. Vol. 10, No. 4, P. 489-503.

450. Dumay J., Cai L. Using content analysis as a research methodology for investigating intellectual capital disclosure // *Journal of Intellectual Capital*. 2015. Vol. 16 No. 1. P 121-155.

451. Eccles Robert G., Krzus Michael P. One report: Integrated reporting for a sustainable strategy. John Wiley & Sons, 2010. 235 p.

452. Edvinsson L., Malone M.S. *Intellectual Capital: Realizing your Company's True Value by Finding its Hidden Brainpower*. New York : Harper Business, 1997. 240 p.

453. Edvinsson, L. Developing intellectual capital at Skandia // *Long Range Planning*. 1997. Vol. 30, No. 3. P. 320-31.

454. Edvinsson L. IC 21: reflections from 21 years of IC practice and theory // *Journal of Intellectual Capital*. 2013. Vol. 14, No. 1. P. 163-172.

455. Feiwal G. The Intellectual Capital of Michal Kalecki: A Study in Economic Theory and Policy // *Challenge*. 1975. September-October. P. 48-49

456. Feltham G.A., Ohlson J.A. Residual earnings valuation with risk and stochastic interest rates // *Accounting Review*. 1999. Vol.74 (April). P. 165–183.

457. Feltham G.A., Ohlson J.A. Uncertainty resolution and the theory of depreciation measurement // *Journal of Accounting Research*. 1996. Vol. 34, No. 2. P. 209-234.

458. Fernandez E., Montes J. M., Vasquez C. J. Typology and strategic analysis of intangible resources. A resource-based approach // *Technovation*.

(2000). Vol. 20(2). P. 81-92. URL : [http://dx.doi.org/10.1016/S0166-4972\(99\)00115-7](http://dx.doi.org/10.1016/S0166-4972(99)00115-7) (дата звернення 16.04.2019).

459. Fisher I. The nature of capital and income. New York : The Macmillan Company; London : Macmillan & Co., ltd., 1906. 427 p.

460. Flamholtz E. G. A Model for Human Resource Valuation: A Stochastic Process with Services Rewards // Accounting Review. 1971. Vol. 46(2). P. 253-267.

461. Flamholtz E. G., Likert E. Human Resource Accounting: Measuring positional replacement costs // Human Resource Management. 1973. Vol.12 (Spring). P. 8-16.

462. Flamholtz E.G. Human Resource Accounting: Advances, Concepts, Methods and Applications : 3 ed. Springer Science ; Business Media, LLC, 1999. 390 p.

463. Fourastié J. Le grand espoir du XXe siècle // Revue Française de Sociologie. 1963. Vol. 4(2). P. 224-225.

464. Francis J., Olsson P., Oswald D. Comparing the accuracy and explainability of dividend, free cash flow and abnormal earnings equity value estimation // Journal of Accounting Research. 2000. Vol. 38. (Spring). P. 45–70.

465. Fry L. W. Towards a theory of spiritual leadership // The Leadership Quarterly. 2003. Vol. 14(6). P. 693-727. URL : <http://dx.doi.org/10.1016/j.leaqua.2003.09.001> (дата звернення 23.04.2019).

466. Garanina T., Dumay J. Forward-looking intellectual capital disclosure in IPOs: implications for intellectual capital and integrated reporting // Journal of Intellectual Capital. 2017. Vol. 18 No. 1. P. 128-148.

467. Getting a grip on intangible assets – what they are, why they matter, and who should be managing them in your organization // FASB NN, Harvard Management Update. 2001. Vol. 6, No. 2. P. 6-8.

468. Goebel V. Is the literature on content analysis of intellectual capital reporting heading towards a dead end? // Journal of Intellectual Capital. 2015. Vol. 16 No. 3. P. 681-699.

469. Gu F., Lev B. Intangible assets – measurement drivers usefulness // Working paper. New York : Boston University and New York University. 2001. No 5.

470. Guthrie J., Petty R., Johanson U. Sunrise in the knowledge economy: managing measuring and reporting intellectual capital // Accounting Auditing & Accountability Journal. 2001. Vol. 14 No. 4. P. 365-384.

471. Guthrie J., Petty R., Yongvanich K., Ricceri F. Using content analysis as a research method to inquire into intellectual capital reporting // Journal of Intellectual Capital. 2004. Vol. 5 No. 2. P. 282-293.

472. Guthrie J., Ricceri F., Dumay J. Reflections and projections: a decade of intellectual capital accounting research // The British Accounting Review. 2012. Vol. 44 No. 2. P. 68-92.

473. Hall B. H., Oriani R. Does the market value R&D investment by European firms? Evidence from a panel of manufacturing firms in France Germany // International Journal of Industrial Organization. 2006. 24 P. 971–993.

474. Hall R. A. Framework Linking Intangible Resources and Capabilities to Sustainable Competitive Advantage // Strategic Management Journal. 1993. Vol. 14. P. 608–618.

475. Hall R. The Strategies Analysis of Intangible Resources // Strategic Management Journal. 1992. Vol. 13. № 2. P. 135–144.

476. Harrison S. Profiting from intellectual capital – learning from leading companies // Journal of Intellectual Capital. 2000. Vol. 1 No. 1. P. 33-46.

477. Henri Fayol. General and Industrial Management . L. : Pitman 1949. P. 20 – 41.

478. Heisig P., Vorbeck J., Niebuhr J. Intellectual capital in Mertins // Knowledge Management. 2001. P. 57-73.

479. Hejase H. J., Hejase A. J., Tabsh H., Chalak H. C. Intellectual Capital: An Exploratory Study from Lebanon // Open Journal of Business and Management. 2016. Vol. 4 No. 4.

480. Hekimian J. S., Jones C. H. Put People on Your Balance Sheet. // Harvard Business Review. 1967. Vol. 45. January-February. P. 105-113.

481. Hermanson R. H. Accounting for Human Assets // Occasional Paper. Graduate School of Business Administration ; Michigan State University. 1964. No. 14. P. 1-69.

482. Hirschey M., Weygandt J. J. Amortization policy for advertising and research and development expenditures // Journal of Accounting Research. 1985. Vol. 23(1). P. 326–335.

483. Hitt M. A., Lee H. U., Yucel E. The importance of social capital to the management of multinational enterprises: Relational networks among Asian and Western firms. // Asia Pacific Journal of Management 2002. Vol. 19. P. 353-372. URL : <http://dx.doi.org/10.1023/A:1016247920461> (дата звернення 23.04.2019).

484. Holthausen R.W., Watts R.L. The relevance of the value relevance literature for financial accounting standard setting // Journal of Accounting and Economics. 2001. Vol. 31. P. 3-75.

485. Hudson W. J. Intellectual Capital: how to build it enhance it use it Toronto : John Wiley&Sons Ins., 1993. 16 p.

486. Huseman Richard C., Goodman Jon P. The emergence and growth of the knowledge economy // Leading with knowledge: the nature of competition in the 21st century. SAGE Publications, Inc., 1998. P. 106-113.

487. IASB (2004b) Intangible Assets International Accounting Standard (IAS) No. 38 International Accounting Standards Board. IASB London.

488. IASB Business Combinations International Accounting Standard (IAS). 2004. No. 22 International Accounting Standards Board IASB London.

489. Inkpen A. C., Tsang E. W. K. Social capital networks and knowledge transfer // The Academy of Management Review. 2005. Vol. 30(1) P. 146-165. URL : <http://dx.doi.org/10.5465/AMR.2005.15281445>. (дата звернення 23.04.2019).

490. Ireland R. D., Hitt M. A., Sirmon D. G. A model of strategic entrepreneurship: the construct and its dimensions // Journal of Management 2003.

Vol. 29(6). P. 963-989. URL: [http://dx.doi.org/10.1016/S0149-2063\(03\)00086-2](http://dx.doi.org/10.1016/S0149-2063(03)00086-2)
(дата звернення 23.04.2019).

491. Itami H. Mobilizing Invisible Assets. – Cambridge: Harvard University Press. 1991.

492. Jänicke M., Jacob K. A Third Industrial Revolution? Solutions to the Crisis of Resource-Intensive Growth. Forschungsstelle für umweltpolitik ; Freie universität Berlin, 2009. 35 p. URL : http://www.diss.fu-berlin.de/docs/servlets/MCRFileNodeServlet/FUDOCS_derivate_000000001522/FFU_rep_02_2009.pdf. (дата звернення 23.04.2019).

493. Jorgensen K.M. Conceptualising intellectual capital as language game and power // Journal of Intellectual Capital. 2006. Vol. 7(1) P. 78-92. URL : <http://dx.doi.org/10.1108/14691930610639787> (дата звернення 23.04.2019).

494. Joshi M., Cahill D., Sidhu J., Kansal M. Intellectual capital and financial performance: an evaluation of the Australian financial sector // Journal of Intellectual Capital. 2013. Vol. 14(2). P. 264-285.

495. Kaldor N. Causes of the Slow Rate of Economic Growth of the United Kingdom / Cambridge : Cambridge University Press. 1966.

496. Kaldor N. Strategic Factors in Economic Development. Ithaca : New York State School of Industrial and Labour Relations ; Cornell University. 1967.

497. Kallunki J., Karjalainen P., Martikainen M. Investments in human capital in different institutional environments // Advances in International Accounting. 2005. Vol. 18. P. 121–140.

498. Kannan G., Aulbur W. G. Intellectual capital: measurement effectiveness // Journal of intellectual capital. 2004. Vol. 5(3). P. 389-413.

499. Kaufmann L., Schneider Y. Intangibles: a synthesis of current research // Journal of Intellectual Capital. 2004. Vol. 5 No. 3. P. 366-388.

500. Keller K. L. Strategic brand management: Building, measuring and managing brand equity 4th ed. Pearson, 2012. 608 p.

501. Kelly P., Kranzberg M. Technological innovation: A critical review of current knowledge. San Francisco Press, 1978. 390 p.

502. Kendrick John W. The formation and stocks of total capital. New York : National Bureau of Economic Research : distributed by Columbia University Press, 1976. 256 p.

503. Khalique M., Isa A. H. B. M., Shaari J. A. N. B. Impact of Intellectual Capital on the Organizational Performance of Islamic Banking Sector in Malaysia // Asian Journal of Finance & Accounting. 2013. Vol. 5(2). P. 75-83. URL : <http://dx.doi.org/10.5296/ajfa.v5i2.4005> (дата звернення 23.04.2019).

504. Khalique M., Isa A. H. B. M., Shaari J. A. N. B. Intellectual capital and its major components // International Journal of Current Research. 2011. Vol. 3(6). P. 343-347.

505. Khalique M., Isa A. H. B. M., Shaari J. A. N. B. Intellectual capital management paradigm for Malaysian SMEs in Kuching Sarawak // Paper presented at the 3rd Annual International Conference on Business Strategy and Organizational Behaviour Hotel Fort Canning Singapore. 2013. P. 185-188. URL : http://dx.doi.org/10.5176/2251-1970_BizStrategy13.34 (дата звернення 23.04.2019).

506. Khalique M., Isa A. H. B. M., Shaari J. A. N. B. Predicting the Impact of Intellectual Capital Management on the Performance of SMEs in Electronics Industry in Kuching, Sarawak. The IUP // Journal of Knowledge Management. 2013. Vol. 11(4). P. 53-61.

507. Khalique M., Isa A. H. B. M., Shaari J. A. N. B. The road to the development of intellectual capital theory // International Journal of Learning and Intellectual Capital. 2013. Vol. 4. No. 2. P. 122-136.

508. Khalique M., Isa A. H. B. M., Shaari J. A. N. B., Ageel A.. The challenges faced by the small and medium enterprises (SMEs) in Malaysia: in intellectual capital perspective // International Journal of current research. 2011. Vol. 3(6). P. 398-401.

509. Khalique M., Isa A. H. B. M., Shaari J. A. N. B., Ageel A. Role of intellectual capital on the organizational performance of electrical and electronic SMEs in Pakistan // International Journal of Business Management. 2011. Vol. 6(9).

P. 253-257. URL : <http://dx.doi.org/10.5539/ijbm.v6n9p253> (дата звернення 23.04.2019).

510. Khan M. W. J. Identifying the Components and Importance of Intellectual Capital in Knowledge-Intensive Organizations // Business and Economic Research. 2014. Vol. 4. No. 2. P. 297-307. URL : <http://www.macrothink.org/journal/index.php/ber/article/view/6594/5424> (дата звернення 24.04.2019).

511. Klock M., Megna P. Measuring and valuing intangible capital in the wireless communications industry // The Quarterly Review of Economics and Finance. 2000. Vol. 40, No. 4. P. 519–532.

512. Knowledge in Organizations. Butterworth-Heinemann / editor Prusak L., 1997. 257 p.

513. Koka B. R., Prescott J. E. Strategic alliances as social capital: a multidimensional view // Strategic Management Journal. 2002. Vol. 23. No. (9). P. 795-816. URL: <http://dx.doi.org/10.1002/smj.252>. (дата звернення 24.04.2019).

514. Krugman Paul People aren't androids. The Conscience of a Liberal // The New York Times. 2015. February 21. URL : <http://krugman.blogs.nytimes.com/2015/02/21/people-arent-androids/> (дата звернення 24.04.2019).

515. Kuzmin O. , Stanasiuk N., Vivchar O. Intellectually-innovativ eclusters as the basis of industrial potential development // Baltic Journal of Economic Studies. 2019. Vol. 5, No. 1. P. 118-125.

516. Kuznets S. Modern Economic Growth: Findings and Reflections // American Economic Review. 1973. Vol. 63 (3). P. 247-258.

517. Kwee Keong Choong Intellectual capital: definitions categorization and reporting models // Journal of Intellectual Capital. 2008. Vol. 9, Iss: 4. P. 609 – 638

518. Lajili K., Ze'ghal D. Labor cost voluntary disclosures and firm equity values: Is human capital information value-relevant? // Journal of International Accounting, Auditing and Taxation. 2005. Vol. 14(2). P. 121–138.

519. Lajili K., Ze'ghal D. Market performance impacts of human capital disclosures // *Journal of Accounting and Public Policy*. 2006. Vol. 25(2). P. 171–194.

520. Lardo A. et al. Social media networks as drivers for intellectual capital disclosure: Evidence from professional football clubs // *Journal of Intellectual Capital*. 2017. Vol. 18. No. 1. P. 63-80.

521. Leslie M., Holloway C. The sales learning curve // *Harvard Business Review*. 2006. Vol. 7–8 (July-August). P. 115–123.

522. Lev B. Intangibles at a crossroads // *Controlling*. 2003. Vol. 15, No. 3/4. P. 121-127.

523. Lev B. *Intangibles: Management Measurement and Reporting* Brookings Institution Press, Washington DC, 2001. 231 p.

524. Lev B., Schwartz A. On the use of the economic concept of human capital in financial statements // *The Accounting Review*. 1971. Vol. 46(1). P. 103–112.

525. Lev B., Sougiannis T. R&D and capital markets // *Journal of Applied Corporate Finance* 1999. Vol. 11(4). P. 21–35.

526. Lewis W. Economic Development with Unlimited Supplies of Labour // *The Manchester School*. 1954. Vol. 22(2). P. 139–191. URL : <https://doi.org/10.1111/j.1467-9957.1954.tb00021.x> (дата звернення 24.04.2019).

527. Litvinov O. S. Stages of intangible assets reproduction. *Економіка розвитку (Economics of Development)*. 2015. № 2 (74). С. 86-92.

528. Litvinov O. S. The essence of reproduction stages. *Економіка підприємства : сучасні проблеми теорії та практики : матеріали четвертої міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 18 вересня 2015 р.)*. Одеса : Атлант, 2015. С. 328-330.

529. Litvinov O. S., Litvinova V. O. The correlation between speed of the reproduction and damping system. *Information aspects of socio-economic systems development: series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts Katowice School of Technology : Monograph.* / Ed. by Ostenda A., Nestorenko T. *Wyzsza Szkola Techniczna, Katowice, Poland*, 2016. P. 374-382.

530. Lönnqvist A., Mettänen P. Criteria of Sound Intellectual Capital Measures // Proceedings of the 2nd International Workshop on Performance Measurement. 2002. Hanover. June 6-7. URL : https://www.researchgate.net/publication/228920489_Criteria_of_sound_intellectual_capital_measures (дата звернення 24.04.2019).

531. Lööf H., Heshmati A. Knowledge Capital and Performance Heterogeneity: A firm-level innovation study // International Journal of Production Economics. 2002. Vol. 76 (1). P. 61-85.

532. Lumpkin G. Th., Dess Gr. G. Linking two dimensions of entrepreneurial orientation to firm performance: The moderating role of environment and industry life cycle // Journal of business venturing. 2001. Vol. 16(5). P. 429-451.

533. Lundholm R., O'Keefe T. Reconciling value estimates from the discounted cash flow model and the residual income model // Contemporary Accounting Research. 2001. Vol. 18(2). P. 311-335.

534. Luthy D. H. Intellectual capital and its measurement / College of Business Utah State University, 1998. 18 p. URL : <https://pdfs.semanticscholar.org/ab31/a561613f45a9c1ee3805a5c9be6ad5d1c031.pdf> (дата звернення 24.04.2019).

535. Lynn L. E. Managing intellectual capital: the issues and practice // Management Accounting. Ontario. Canada. 1998. Issues Paper 16

536. Mandel M. Beyond goods and services: The (unmeasured) rise of the data-driven economy // Policy memo. 2012 (October). URL : <http://www.progressivepolicy.org/slider/beyond-goods-and-services-the-unmeasured-rise-of-the-data-driven-economy/> (дата звернення 24.04.2019).

537. Mankiv N., Romer D., Weil N. A Contribution to the Empirics of Economic growth // Quarterly Journal of economics. 1992. Vol..107. P. 407–438.

538. Marr B., Chatzkel J. Intellectual capital at the crossroads: managing measuring and reporting of IC // Journal of Intellectual Capital. 2004. Vol. 5 No. 2. P. 224-9.

539. Marr B., Chatzkel J. Intellectual capital at the crossroads: managing, measuring, and reporting of IC // *Journal of Intellectual Capital*. 2004. Vol. 5(2). P. 224-229.

540. Martin R. L., Moldoveanu M. C. Capital versus talent: The battle that's reshaping business // *Harvard Business Review*. 2003. Vol. 81(7). P. 36–41.

541. Martin-de-Castro G., Delgado-Verde M., Lopez-Saez P., Navas-Lopez J. Towards an intellectual capital-based view of the firm: origins and nature // *Journal of Business and Ethics*. 2011. Vol. 98(4). P. 649-662. URL : <http://dx.doi.org/10.1007/s10551-010-0644-5> (дата звернення 24.04.2019).

542. Maslow A. H. *Motivation and Personality* : 2d ed. New York : Harper & Row, 1970. 369 p

543. McMillan M., Rodrik D., Sepulveda C. *Structural change fundamentals and growth: A framework and case studies*. Washington : International Food Policy Research Institute, 2016. 305 p.

544. Melloni G. Intellectual capital disclosure in integrated reporting: an impression management analysis // *Journal of Intellectual Capital*. 2015. Vol. 16 No. 3. P. 661-680.

545. Milanovic B. Junk the phrase 'human capital' // *Al Jazeera America*. 2015. February 13. URL : <http://america.aljazeera.com/opinions/2015/2/junk-the-phrase-human-capital.html> (дата звернення 17.04.2019).

546. Mincer J. Investment in human capital and personal income distribution // *Journal of Political Economy*. 1958. Vol. 66 No. 4 (August). P. 281–302

547. Mironov V., Petronevich A. Discovering the Signs of Dutch Disease in Russia // *BOFIT Discussion Papers*, 2015. 54 p. URL : <https://publications.hse.ru/mirror/pubs/share/folder/xrytgx7hzs/direct/142101260> (дата звернення 17.04.2019).

548. Montesor S., Perani G., Vezzani A. *How Do Companies Perceive Their Intangibles? New Statistical Evidence from the Innobarometer 2013*. Joint Research Centre ; European Union, 2014. 60 p.

549. Montresor S., Vezzani A. Intangible investments and innovation propensity: Evidence from the Innobarometer 2013 // *Industry and Innovation*. 2016. Vol. 23, Issue 4. P. 331-352

550. Montresor S., Vezzani A. The production function of top R&D investors: Accounting for size and sector heterogeneity with quantile estimations // *Research Policy*. 2015. Vol. 44, issue 2. P. 381-393

551. Mouritsen J., Bukh P.N., Marr B. Reporting on intellectual capital: why what and how? // *Measuring Business Excellence*. 2004. Vol. 8, No. 1. P. 46-54.

552. Nahapiet J. Social capital intellectual capital and the organizational advantage // *Academy of Management Review*. 1998. Vol. 23, No. 2. P. 242-266.

553. Nakamura Leonard I. What is the U.S. gross investment in intangibles? (At least) one trillion dollars a year! // *Federal Reserve Bank of Philadelphia Working Paper*. 2001. No. 01-15 (October). 43 p.

554. Nonaka Ikujiro, Takeuchi Hirotaka. *The knowledge-creating company: How Japanese companies create the dynamics of innovation* // Oxford university press, 1995. 23 p.

555. Ohlson J. A. Earnings Book Values and Dividends in Security Valuations // *Contemporary Accounting Research*. 1995. Vol. 11. P. 661-687.

556. Ousama A., Fatima A., Hafiz Majdi A. Usefulness of intellectual capital information: preparers' and users' views // *Journal of Intellectual Capital*. 2011. Vol. 12, No. 3. P. 430-445.

557. Ozkan N., Cakan S., Kayacan M.. Intellectual capital and financial performance: A study of the Turkish Banking Sector // *Borsa Istanbul Review*. 2017. Vol. 17(3). P. 190-198.

558. Pablos P. O. D. Knowledge management projects: state of the art in the Spanish manufacturing industry International // *Journal of Manufacturing Technology and Managemen*. 2003. Vol. 14, No. 4. P. 297-310.

559. Palma J. G. Four Sources of De-industrialisation and a New Concept of the Dutch Disease // *Beyond Reforms: Structural Dynamics and Macroeconomic Vulnerability*. 2005. P. 71-116.

560. Penman S., Sougiannis T. A comparison of dividend cash flow and earnings approaches to equity valuation // Contemporary Accounting Research 1998. Vol. 15 (Fall). P. 343–83.

561. Penty A. Post-industrialism. London, 1922. 485 p.

562. Petty R., Guthrie J. Intellectual capital literature review – measurement reporting and management // Journal of Intellectual Capital. 2000. Vol. 1 No. 2. P. 155-76.

563. Pfeil O. P. Earnings from intellectual capital as a driver of shareholder value. Switzerland : Haupt Verlag. (2004).

564. Pisano S., Lepore L., Lamboglia R. Corporate disclosure of human capital via LinkedIn and ownership structure: an empirical analysis of European companies // Journal of Intellectual Capital. 2017. Vol. 18. No. 1. P. 102-127.

565. Pulic A. Intellectual capital e does it create or destroy value? // Measuring Business Excellence. 2004. Vol. 8(1). P. 62-68.

566. Pulic A. Measuring the performance of intellectual potential in knowledge economy // In Paper presented at the 2nd McMaster World Congress on Measuring and Managing Intellectual Capital by the Austrian Team for Intellectual Potential. 1998.

URL :
https://www.academia.edu/8959823/Measuring_the_Performance_of_Intellectual_Potential_in_Knowledge_Economy_presented_in_1998_at_the_2nd_McMaster_World_Congress_on_Measuring_and_Managing_Intellectual_Capital_by_the_Austrian_Team_for_Intellectual_Potential (дата звернення 17.04.2019).

567. Pyle W. C. Human Resource Accounting // Financial Analysts Journal. 1970. September-October. P. 69-78.

568. Ramezan M. Intellectual capital and organizational organic structure in knowledge society: how are these concepts related? International Journal of Information Management. 2011. Vol. 31(1). P. 88-95.

569. Ramirez Y. Intellectual capital models in Spanish public sector // Journal of Intellectual Capital. 2010. Vol. 11(2). P. 248-264.

570. Ranis G., Fei J. C. A Theory of Economic Development // American Economic Review. 1961. Vol. 51(4). P. 533–558.

571. Rastogi P. N. The nature and role of IC – rethinking the process of value creation and sustained enterprise growth // Journal of Intellectual Capital. 2003. Vol. 4 No. 2. P. 227-248.

572. Rifkin J. The Third Industrial Revolution. St. Martin's Griffin, 2013. 304 p.

573. Rodrik D. Premature deindustrialization // Journal of Economic Growth. 2016. Vol. 21.(1). P. 1-33.

574. Rodrik D. Unconditional convergence in manufacturing // The Quarterly Journal of Economics. 2012. Vol. 128(1). P. 165-204.

575. Roos G., Bainbridge A., Jackobsen K. Intellectual capital analysis as a strategic tool // Strategy & Leadership. 2001. Vol. 29(4). P. 21-26. URL : <http://dx.doi.org/10.1108/10878570110400116> (дата звернення 17.04.2019).

576. Roos G., Roos J. Measuring your company's intellectual capital performance // Long range planning. 1997. Vol. 30(3). P. 413-426.

577. Roos J., Roos G., Dragonetti N., Edvinsson L. Intellectual capital: Navigating in the New Business Landscape. New York University Press. 1998. 208 p.

578. Rowe N. Human capital' and 'land capital // Worthwhile Canadian Initiative. 2015. February 14. URL : https://worthwhile.typepad.com/worthwhile_canadian_initi/2015/02/human-capital-and-land-capital.html (дата звернення 10.04.2019).

579. Saint-Onge H. Tacit knowledge: the key to the strategic alignment of intellectual capital? // Strategy and Leadership. 1996. Vol. 24. No 2. P. 10–14.

580. Schaper S., Nielsen C., Roslender R. Moving from irrelevant intellectual capital (IC) reporting to value-relevant IC disclosures: key learning points from the Danish experience // Journal of Intellectual Capital. 2017. Vol. 18 No. 1. P. 82-101.

581. Schultz T. W. Capital formation by education // Journal of Political Economy. 1960. Vol. 68, No. 6 (December). P. 571–583

582. Schultz T. W. Investing in People: the Economics of Population Quality : 3rd ed.. Berkeley and Los Angeles : University of California, 1981. 181 p.

583. Serenko A., Bontis N. Global ranking of knowledge management and intellectual capital academic journals // Journal of Knowledge Management. 2009. Vol. 13, Issue: 1. P.4-15. URL : <https://doi.org/10.1108/13673270910931125> (дата звернення 10.04.2019).

584. Shaari J. A. N., Khalique M., Isa A. H. B. M. Ranking of public and domestic private sector commercial banks in Pakistan on the basis of intellectual capital performance // Khadim Ali Shah Bukhari Institute of Technology Business Journal. (2011). Vol. 4. P. 61-68.

585. Simensky M., Bryer L. (ed.). The new role of intellectual property in commercial transactions. New York : John Wiley & Sons Incorporated, 1994.

586. Smith N. Is human capital really capital? // Noahpinion. 2015. February 21. 2015. URL : <http://noahpinionblog.blogspot.com/2015/02/is-human-capital-really-capital.html> (дата звернення 10.04.2019).

587. Ståhle P., Grönroos M. Knowledge Management (Tietopääoma Yrityksen Kilpailutekijänä) // WSOY Porvoo. 1999. P.192-199.

588. Stankiewicz W. Historia myśli ekonomicznej : wydanie II. Warszawa : Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne. 2000. 46 s.

589. Stapleton J. Executive's Guide to Knowledge Management. N.Y. : John Wiley and Sons Inc. 2003. 256 p.

590. Starovic D., Marr B. Understanding corporate value: managing and reporting intellectual capital. Chartered Institute of Management Accountants, 2003. 28 p.

591. Stewart T. A. Intellectual Capital The New Wealth of Organizations Crown Business, 1998. 320 p.

592. Stewart G. B. The Quest for Value: A Guide for Senior Managers. N. Y.: HarperCollins Publishers, 1991. 800 p.

593. Stewart T. A. Brain Power: How Intellectual Capital Is Becoming America's Most Valuable Asset. // *Fortune*. 1991. June 3. P. 44-60.

594. Strassmann P. A. Does Knowledge Capital Explain Market/Book Valuations? // Knowledge Management. 1999. Sep 1st.

595. Sudarsanam S., Sorwar G., Marr B. A finance perspective on intellectual capital // Perspectives on intellectual capital Boston. MA: ButterworthHeinemann, 2005. P. 56–68.

596. Sveiby K. E., Risling A. The know-how company. Liber. Malmö. 1986.

597. Sveiby K. E. Methods for measuring intangible assets. 2001. URL : <https://www.sveiby.com/files/pdf/intangiblemethods.pdf> (дата звернення 23.07.2018)

598. Sveiby K. E. The New Organizational Wealth. San Francisco, 1997. 220 p.

599. Sydler R., Haefliger S., Pruksa R Measuring intellectual capital with financial figures: Can we predict firm profitability? // European Management Journal. 2013. URL : <http://dx.doi.org/10.1016/j.emj.2013.01.008> (дата звернення 03.04.2019).

600. System of National Accounts. 2008. New York URL : <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/sna2008.asp>. (дата звернення 10.04.2019).

601. Tai-Ning Y., Hsiao-Chen C., Shou-Yen L., Chiao-Lun T. Knowledge creation and intellectual capital on securities investment services // African Journal of Business and Management. 2011. Vol. 5(3). P. 924-933.

602. Taliyang S. M., Latif R. A., Mustafa N. H. The determinants of intellectual capital disclosure among Malaysia listed companies // International Journal of Management and Marketing Research. 2011. Vol. 4(3). P. 25-33.

603. Ting I. W. K., Lean H. H. Intellectual capital performance of financial institutions in Malaysia // Journal of Intellectual Capital. 2009. Vol. 10(4). P. 588-599.

604. Tobin J. A general equilibrium approach to monetary theory // Journal of money credit and banking. 1969. Vol. 1(1). P. 15-29.

605. Vafaei A., Taylor D., Ahmed K. The value relevance of intellectual capital disclosures // *Journal of Intellectual Capital*. 2011. Vol. 12 No. 3. P. 407-429

606. Veblen T. *The Theory of Business Enterprise* New York : Charles Scribner's Sons, 1904. 144 p.

607. Vergauwen P., Van Alem F. Annual report IC disclosures in The Netherlands France and Germany // *Journal of Intellectual Capital*. 2005. Vol. 6. No. 1. P. 89-104.

608. Volkov D., Garanina T. Intangible assets: importance in the knowledge-based economy and the role in value creation of a company // *Electronic Journal of Knowledge Management*. 2007. Vol. 5 No. 4. P. 539-550.

609. Westkämper E., Walter F. Towards the Re-industrialization of Europe. A Concept for Manufacturing for 2030. 2014. URL : <https://doi.org/10.1007/978-3-642-38502-5>.

610. Wiig K. *Knowledge Management Foundations: How People and Organizations Create // Represent and Use Knowledge*—Schema Press, Arlington, TX, USA. 1993.

611. Worstall T. Where Branko Milanovic is going wrong on human capital // *Forbes*. 2015 February 18. URL : <http://www.forbes.com/sites/timworstall/2015/02/18/where-branko-milanovic-is-going-wrong-on-human-capital/> (дата звернення 03.04.2019).

612. Wu W. Y., Tsai H. J. Impact of social capital and business orientation mode on intellectual capital and knowledge management // *International Journal of Technology Management*. 2005. Vol. 30(1/2). P. 147-171. URL : <http://dx.doi.org/10.1504/IJTM.2005.006353> (дата звернення 03.04.2019).

613. Wyatt A. What financial and non-financial information on intangibles is value-relevant? A review of the evidence // *Accounting and Business Research*. 2008. Vol. 38(3). P. 217–256.

614. Yi A., Davey H., Eggleton I.R.C. Towards a comprehensive theoretical framework for voluntary IC disclosure // *Journal of Intellectual Capital*. 2011. Vol. 12(4). P. 571-585.

615. Yi A., Davey H. Intellectual capital disclosure in Chinese (mainland) companies // *Journal of Intellectual Capital*, 2010. Vol. 11, No. 3. P. 326-347.

616. Young A. Increasing Returns and Economic Progress // *The Economic Journal*, 1928. Vol. 38(152). P. 527-42.

617. Zambon S., Marzo G. Visualising Intangibles: Measuring and Reporting in the Knowledge Economy // Aldershot UK : Ashgate Publishing. 2007. URL : https://books.google.com.ua/books?hl=ru&lr=&id=n0jQw8i_SZMC&oi=fnd&pg=PR7&ots=5qTuA_potO&sig=3Stetky1YO0CcVnMgA2i2SFilU4&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false (дата звернення 03.04.2019).

618. Zéghal D., Maaloul A. Analysing value added as an indicator of intellectual capital and its consequences on company performance // *Journal of Intellectual Capital*. 2010. Vol. 11 No. 1. P. 39-60.

619. Zhytchenko G., Kovalenko M., Shvorob G. Management of formation and development of intellectual capital of the enterprise // *Baltic Journal of Economic Studies*. 2017. Vol. 3(4). P. 289.